

PIB: 02280175
PDV: 30/31-00238-8
Ž.R.: 530-1679-20

STRATEŠKA PROCJENA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA IZMJENE I DOPUNE DETALJNOG URBANISTIČKOG PLANA „STARA BANJA – IGALO“ ZA UP 122 I UP 168

- NACRT-

Podgorica, novembar 2014. godine

MEDIX d.o.o.

Tel: 020/234-703

Fax: 020/234-300

Mob: 069/311-673

E-mail: darkov@ac.me

SADRŽAJ

UVOD	1
1. PREGLED SADRŽAJA I GLAVNIH CILJEVA PLANA	3
1.1. Povod i cilj izrade Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana "Stara Banja - Igalo" za UP 122 i UP 168	3
1.2. Obuhvat i granice Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana "Stara Banja - Igalo" za UP 122 i UP 168	3
1.3. Prostorna organizacija	4
1.4. Namjena površina	5
1.5. Pregled ostvarenih kapaciteta	5
1.6. Uslovi za uređenje prostora	7
1.6.1. Parcelacija	7
1.6.2. Regulacija i nivelacija	7
1.7. Saobraćaj	11
1.7.1. Postojeće stanje	11
1.7.1. Planirano stanje	11
1.8. Elektroenergetska infrastruktura	12
1.9. Telekomunikacije	13
1.9.1. Postojeće stanje	13
1.9.2. Planirano stanje	14
1.10. Hidrotehnička infrastruktura	15
1.10.1. Vodosnabdijevanje	15
1.10.2. Fekalna kanalizacija	16
1.10.3. Atmosferska kanalizacija	18
1.11. Pejzažna arhitektura	19
1.12. Odnos prema drugim planovima i programima	20
1.12.1. Prostorni plan CG do 2020. godine	20
1.12.2. Smjernice iz PPPPN „Morsko dobro“	23
1.12.3. Izvod iz prostornog plana Opštine Herceg Novi do 2020. godine	24
1.12.4. Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore	25
1.12.5. Strateški master plan upravljanja otpadom na republičkom nivou	27
1.12.6. Plan upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period od 2008-2012. godine („Sl. list CG, br. 16/08)	29
1.12.7. Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG“, broj 80/05)	30
1.12.8. Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“ br. 48/08, 40/10 i 40/11)	31

2. OPIS POSTOJEĆEG STANJA ŽIVOTNE SREDINE	32
2.1. Prirodni uslovi	32
2.2. Seizmičke karakteristike	34
2.3. Stabilnost i nosivost terena	34
2.4. Reljef i morfologija	35
2.5. Meteorološke i klimatske karakteristike	35
2.6. Vegetacija	36
2.7. Kvalitet vazduha	37
2.8. Kvalitet zemljišta	38
2.9. Opis postojećeg stanja životne sredine i njenog mogućeg razvoja, ukoliko se Izmjene i dopune Detaljnog urbanističkog plana „Stara Banja – Igalo“ ne realizuju	40
3. IDENTIFIKACIJA PODRUČJA ZA KOJA POSTOJI MOGUĆNOST DA BUDU IZLOŽENA ZNAČAJNOM RIZIKU	41
3.1. Prehodna procjena uticaja pri izgradnji i eksploataciji planiranih objekata	41
3.1.1. Prehodna procjena uticaja pri izgradnji planiranih objekata	41
3.2. Identifikacija područja za koja postoji mogućnost da budu izložena značajnom riziku	42
4. POSTOJEĆI PROBLEMI U POGLEDU ŽIVOTNE SREDINE U VEZI SA PLANOM	44
5. OPŠTI I POSEBNI CILJEVI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	45
5.1. Opšti ciljevi zaštite životne sredine	45
5.2. Posebni ciljevi zaštite životne sredine	45
6. MOGUĆE I ZNAČAJNE POSLEDICE PO ZDRAVLJE LJUDI I ŽIVOTNU SREDINU	47
6.1. Stanovništvo	47
6.2. Biološka raznovrsnost, flora i fauna	47
6.3. Zemljište	47
6.4. Vode	48
6.5. Vazduh	48
6.6. Kulturno nasljeđe	48
6.7. Karakteristike pejzaža	49
6.8. Vrednovanje pojedinačnih uticaja	49
7. MJERE PREDVIĐENE U CILJU SPREČAVANJA, SMANJENJA I OTKLANJANJA NEGATIVNOG UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU	51
7.1. Mjere zaštite vazduha	51
7.2. Mjere zaštite voda	52

7.3. Mjere zaštite zemljišta	52
7.4. Upravljanje otpadom	53
7.5. Mjere zaštite od buke	53
7.6. Mjere zaštite pejzaža	54
7.7. Mjere očuvanja i zaštite biodiverziteta	55
8. RAZLOZI KOJI SU POSLUŽILI KAO OSNOVA ZA IZBOR VARIJANTNIH REŠENJA	56
8.1. Varijantna rješenja	56
8.2. Eventualne poteškoće	57
9. PRIKAZ MOGUĆIH ZNAČAJNIH PREKOGRANIČNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU	58
10. OPIS PROGRAMA PRAĆENJA STANJA ŽIVOTNE SREDINE (MONITORING)	59
11. ZAKLJUČCI	61
ZAKONSKA REGULATIVA	62
PRILOZI	64

UVOD

Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu utvrđuju se uslovi, način i postupak vršenja procjene uticaja određenih planova ili programa na životnu sredinu, kroz integrisanje principa zaštite životne sredine u postupak pripreme, usvajanja i realizacije planova ili programa koji imaju značajan uticaj na životnu sredinu.

Izveštaj o Strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu urađen je u skladu sa:

- Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list RCG", br. 80/05, "Sl. list CG", br. 73/10, 40/11, 59/11).
- Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list CG", br. 51/08, 40/10, 34/11, 47/11, 35/13 i 39/13).
- Odlukom Opštine Herceg Novi o izradi Strateške procjene uticaja na životnu sredinu za izmjene i dopune Detaljnog urbanističkog plana "Stara Banja-Igalo" za UP 122 i UP 168.

Izveštaj o strateškoj procjeni je dio dokumentacije u postupku Strateške procjene uticaja planova na životnu sredinu. Strateška procjena se vrši za planove ili programe kad postoji mogućnost da njihova realizacija izazove značajnije posljedice na životnu sredinu. Strateška procjena se vrši na bazi pet osnovnih principa: princip održivog razvoja, princip integralnosti, princip predostrožnosti, princip hijerarhije i koordinacije i princip javnosti.

Primjenom Strateške procjene uticaja u planiranju, otvara se prostor za sagledavanje nastalih promjena u prostoru i uvažavanje potreba predmetne sredine. Planiranje podrazumijeva razvoj, a nova strategija održivog razvoja zahtijeva zaštitu životne sredine. Ako Projektna analiza nije bila u mogućnosti da usmjerava razvoj usljed njene ograničene uloge u planiranju, primjena Strateške analize bi trebalo da omogući postavljanje jednog novog sistema vrijednosti, uz uvažavanje saznanja o narušenom prirodnom sistemu. Strateška analiza integriše socijalno–ekonomske i biofizičke segmente životne sredine, povezuje, analizira i procjenjuje aktivnosti različitih interesnih sfera i usmjerava politiku, plan ili program ka rješenjima koja su, prije svega od interesa za životnu sredinu.

Sadržaj Izveštaja o Strateškoj procjeni uticaja u skladu je sa članom 15 predmetnog Zakona. Sadrži podatke kojima se opisuju i procjenjuju mogući značajni uticaji na životnu sredinu do kojih može doći

realizacijom plana, kao i razmatranih varijantnih rešenja uz vođenje računa o ciljevima i geografskom obuhvatu plana. U Izvještaju su predložene mjere: prevencije, minimalizacije, ublažavanja itd., odnosno predložene su mjere za smanjenje negativnih uticaja na životnu sredinu a time i na zdravlje ljudi.

Nosilac izrade Izvještaja o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu je preduzeće „MEDIX“ d.o.o. iz Podgorice, sa spoljnim saradnicima za pojedine oblasti koje razmatra Strateška procjena uticaja na životnu sredinu.

1. PREGLED SADRŽAJA I GLAVNIH CILJEVA PLANA

1.1. Povod i cilj izrade Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana "Stara Banja - Igalo" za UP 122 i UP 168

Detaljnim urbanističkim planom „Stara Banja - Igalo" područje zahvata je planirano kao funkcionalno organizovan prostor, sa uslovima za distribuciju sadržaja, afirmaciju ambijentalnih i arhitektonskih vrijednosti naselja, uređenje i opremanje građevinskog fonda, javnih površina, pješačkih komunikacija i tehničke infrastrukture, vodeći računa o očuvanju zelenog fonda i uslovima zaštite životne sredine.

Zainteresovani korisnici prostora obratili su se sa inicijativom za pokretanje izrade Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Stara Banja - Igalo" za UP 122 i UP 168, u kome bi se pri izradi novog planskog rješenja za prostor dvije urbanističke parcele implementirale smjernice za uređenje prostora iz Prostornog plana Opštine. U cilju investiranja u stambene komplekse sa sadržajima centralnih djelatnosti, stvoreni su uslovi za donošenje Odluke o izradi predmetnih Izmjena I dopuna.

1.2. Obuhvat i granice Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana "Stara Banja - Igalo" za UP 122 i UP 168

Područje za koje se izrađuje predmetni planski dokument obuhvata sledeće katastarske parcele: 268/1, 268/2, 268/3, 268/4, 268/5, 268/6, 268/7, dio 269, dio 350/1 KO Sutorina (lokacija I) i 344, dio 345, dio 350/2 KO Sutorina (lokacija II), a sve unutar granica definisanih koordinatama sledećih graničnih tačaka:

KORDINATE GRANIČNIH TAČAKA ZAHVATA PLANA	
Y	X
LOKACIJA I - UP 122	
6541606.79	4700902.45
6541612.25	4700901.55
6541628.27	4700895.85
6541641.20	4700886.72
6541653.67	4700878.03
6541665.81	4700869.44
6541662.78	4700863.43
6541658.83	4700857.54
6541655.89	4700852.08
6541652.61	4700846.37
6541650.72	4700843.25

6541640.98	4700827.37
6541637.95	4700821.92
6541630.99	4700814.74
6541624.65	4700806.93
6541615.34	4700798.97
6541614.69	4700798.00
6541613.14	4700797.71
6541605.11	4700795.81
6541599.98	4700794.79
6541587.40	4700794.95
6541567.78	4700796.53
6541557.91	4700798.84
6541560.68	4700805.15
6541576.42	4700839.67
6541578.12	4700843.61
6541584.43	4700857.76
6541585.24	4700859.01
6541589.40	4700868.37
6541593.65	4700876.98
LOKCIJA II - UP168	
6541901.01	4700464.13
6541902.05	4700464.48
6541909.30	4700466.97
6541920.14	4700470.56
6541926.08	4700470.92

Površina zahvata plana: LOKACIJA I - cca 6528 m² (0,653 hektara) i LOKACIJA II - cca 653 m² (0,0653 hektara), tj. ukupna površina zahvata cca 0,72 ha.

1.3. Prostorna organizacija

Izmjenama i dopunama DUP-a Stara banja na urbanističkoj parceli 122 i urbanističkoj parceli 168 se predlažu intervencije kojima se ne narušava koncept organizacije prostora naseljske strukture, usvojen osnovnim DUP-om Stara banja. Lokacije su tretirane kao zasebne prostorne cjeline, tako sto su za svaku od njih određena pravila dalje izgradnje.

Prenamjenom površine na UP 122 stvaraju se uslovi za izgradnju savremenog, modernog i atraktivnog stambenog kompleksa srednje gustine stanovanja, koji ce doprinijeti valorizaciji šireg prostora, u skladu sa prirodnim i ambijentalnim karakteristikama i vrijednostima okoline. Stambeni kapaciteti su organizovani u vidu objekata većih gabarita, koji ce se graditi u okviru definisane zone za izgradnju. U okviru stambenog kompleksa ce se obezbijediti niz pratećih komercijalnih i poslovnih

djelatnosti, koji će činiti nadopunu urbanih sadržaja zone Stare banje. Predviđena izgradnja će se raditi uz upotrebu autentičnih materijala u obradi enterijera i eksterijera objekata, kao i uz upotrebu autentičnog zelenila u dijelu pejzažnog uređenja.

Obzirom da je turizam jedna od najperspektivnijih privrednih grana u Herceg Novom, izgrađeni apart hotel na urbanističkoj parceli 168 predstavlja značajan doprinos turističke ponude Igala.

Izmjena i dopunama DUP-a su predložene mjere sanacije objekta na urbanističkoj parceli, u cilju obezbeđenja uslova za uspostavljanjem prihvatljivih urbanističkih parametara I valorizacije objekta i šireg prostora.

1.4. Namjena površina

Na prostoru zahvata Izmjena i dopuna DUP-a zastupljene su dvije namjene površina:

- Stanovanje srednje gustine (SSG) na UP 122
- Turizam - apart hotel (T3) na UP 168

1.5. Pregled ostvarenih kapaciteta

Planom je predviđeno zadržavanje i dogradnja kapaciteta stanovanja srednje gustine na UP 122, i sanacija u smislu rušenja dijela objekta na UP 168.

Sve dalje intervencije će se odvojati u okviru zone za izgradnju, koja je definisana Planom.

Osnovni kriterijum za dalju sanaciju i izgradnju su planiranje kapaciteta, u okviru zadatih površina - maksimalne zauzetosti urbanističke parcele, maksimalne iskorišćenosti urbanističke parcele i spratnosti objekata.

LOKACIJA I

Planom je predloženo proširenje urbanističke parcele 122. Površina urbanističke parcele u proširenim granicama iznosi 6377.09 m².

Namjena urbanističke parcele 122 je stanovanje srednjih gustina SSG. Parkiranje vozila je predviđeno u garaži u objektu i na parkingu na urbanističkoj parceli. U okviru urbanističke parcele su planirani kapaciteti komercijalnih i poslovnih djelatnosti. Poslovna etaža je planirana u prizemlju, a dio poslovnog prostora može se organizovati i na I spratu objekta. Veličina poslovnog prostora određivaće se u skladu sa budućom namjenom i na osnovu zahtjeva Investitora.

Planom je definisana maksimalna bruto građevinska površina kompleksa, a koja shodno zahtjevu Investitora može biti i manja.

Planom se predviđa mogućnost fazne izgradnje kapaciteta na urbanističkoj parceli 122.

Planirani urbanistički parametri:

- maksimalna površina pod objektom	2550.8m ²
- maksimalna spratnost objekta	S+P+4
- maksimalna bruto građevinska površina	7652.40m ²
- indeks zauzetosti	0.4
- indeks izgrađenosti	1.2
- površina stambenog prostora	6377.4 m ²
- maksimalna površina poslovnog prostora	1275m ²
- maksimalan broj stambenih jedinica	72
- broj stanovnika	228
- broj zaposlenih u poslovnom prostoru	35

LOKACIJA II

Planom je, u skladu sa stanjem okolnog uređenja, predloženo proširenje urbanističke parcele 168. Površina urbanističke parcele u izmjenjenim granicama iznosi 655m². Namjena urbanističke parcele 168 je turizam T3 - apart hotel.

S obzirom da je postojeći objekat svojom bruto građevinskom površinom premašio dozvoljene kapacitete, kao i da je dio objekta izgrađen van granice UP, Planom je predviđena sanacija objekta u smislu rušenja dijela, i rekonstrukcije preostalog dijela objekta. Predložene mjere regulacije i nivelacije na urbanističkoj parceli određene su uz uvažavanje gabarita postojećeg objekta, i omogućavanja racionalnih i adekvatnih mjera u cilju sanacije objekta.

Planirani urbanistički parametri:

- maksimalna površina pod objektom	334m ²
- maksimalna spratnost objekta	P+3
- maksimalna bruto građevinska površina	786 m ²
- indeks zauzetosti	0.5
- indeks izgrađenosti	1.2
- broj turističkih jedinica tur. jedinica)	10 (2 ležaja/
- broj turističkih ležaja tur.ležaj)	20 (36m ² /
- broj zaposlenih u turističkom objektu	10

Moguća je prenamjena prizemne etaže u garažni prostor.

1.6. Uslovi za uređenje prostora

1.6.1. Parcelacija

Prostor zahvaćen ovim planom podijeljen je na 2 urbanističke parcele kao osnovne urbanističke jedinice. Parcelacija je prikazana na dostavljenoj topografsko katastarskoj podlozi, a koordinate prelomnih tačaka granica urbanističkih parcela prikazane su u grafičkom prilogu *Plan parcelacije*.

Osnov za parcelaciju i preparcelaciju bila je postojeća vlasnička parcelacija i mreža postojećih i novoplaniranih saobraćajnica. Urbanistička parcela obuhvata jednu ili više katastarskih parcela. Obije urbanističke parcele imaju obezbijeden direktan kolski i pješački pristup sa javne površine.

1.6.2. Regulacija i nivelacija

Instrumenti za definisanje ovog sistema su:

Građevinska linija utvrđuje se planom u odnosu na osovine saobraćajnica, a predstavlja liniju do koje je dozvoljeno graditi objekat. Građevinske linije određuju površinu, zonu za gradnju, unutar koje je dozvoljeno graditi a prema parametrima iz plana. Erkeri, terase, balkoni i drugi istureni dijelovi objekata ne mogu prelaziti građevinsku liniju, kao ni minimalna definisana odstojanja od bočnih i zadnjih ivica urbanističke parcele.

Visinska regulacija definisana je maksimalnom spratnošću odnosno maksimalno dozvoljenom visinom objekta na svim urbanističkim parcelama. Etaže mogu biti podzemne i nadzemne.

Podzemne etaže mogu biti podrum i suteran, a nadzemne etaže mogu biti prizemlje i spratovi.

Podrum ne ulazi u obračun maksimalne spratnosti i ukupne maksimalne visine objekta. **Podrum** je ukopani dio objekta čiji se prostor nalazi ispod poda prizemlja, odnosno suterana. Podrum može, ukoliko je zbog konfiguracije terena neophodno, nadvisiti kotu terena, trotoara max 1.00m. Ukoliko se radi o denivelisanom terenu, relevantnom kotom terena smatra se najniža kota konačno uređenog i nivelisanog terena oko objekta. Objekat može imati više podrumskih etaža. Ukoliko je namjena podruma garažiranje, tehničke prostorije i pomoćne prostorije - ostave, njegova površina ne ulazi u obračun max indeksa izgrađenosti i zauzetosti. Za sve ostale namjene površina podruma se računa u BGP. Nije dozvoljena naknadna prenamjena garaža i tehničkih prostorija u

podrumu u druge namjene.

Horizontalni gabariti podruma mogu biti veći od suterenskog i nadzemnog dijela objekta, i mogu ići do 2 m udaljenosti od granice urbanističke parcele.

Suteren je podzemna etaža zastupljena kod objekata koji su izgrađeni na denivelisanom terenu i kao takva predstavlja gabarit sa tri strane ugrađen u teren, dok je na jednoj strani kota poda suterena poklapa sa kotom terena ili odstupa od kote terena maksimalno za 1.00 m. Uređeni teren iza objekta mora se u potpunosti naslanjati na objekat i ne može biti od objekta odvojen potpornim zidom (škarpom). Ukoliko je namjena suterena garažiranje, tehničke prostorije i pomoćne prostorije - ostave, njegova površina ne ulazi u obračun max indeksa izgrađenosti i zauzetosti. Za sve ostale namjene površina suterena se uračunava u BGP. Građevinska linija suterena se poklapa sa građevinskom linijom nadzemnog dijela objekta.

Nije dozvoljena naknadna prenamjena garaža i tehničkih prostorija u sutereu u druge namjene.

Prizemlje je prva etaža sa visinom poda jednakom ili višom od okolnog uređenog terena, tj. prva etaža iznad suterena. Za stambene objekte kota poda prizemlja je maksimalno 1.00m, a za poslovne objekte maksimalno 0.20m iznad kote konačno uređenog i nivelisnog terena oko objekta.

Sprat je svaka etaža između prizemlja i potkrovlja/ krova.

Ukoliko krovna konstrukcija i visina sljemena omogućavaju organizovanje prostora tavana u svrhu stanovanja, taj prostor ulazi u obračun bruto razvijene građevinske površine sa 100% i kao takav mora biti prepoznat u planiranim indeksima izgrađenosti za tretiranu parcelu (tavan ne ulazi u obračun spratnosti objekta).

Maksimalno dozvoljena visina objekta mjeri se od najniže kote okolnog konačno uređenog i nivelisanog terena ili trotoara uz objekat do kote sljemena ili vijenca ravnog krova .

U okviru planiranih kapaciteta za svaku urbanističku parcelu određen je maksimalan broj

etaža. Dozvoljava se i manji broj.

Nivelacija se bazira na postojećoj nivelaciji terena.

- U slučaju kad je maksimalna spratnost objekta četiri etaže to znači da je maksimalno dozvoljena visina objekta 14 m a maksimalna spratnost iskazana kroz etaže Su+P+2 ili P+3.

- U slučajevima kad je maksimalna spratnost objekta pet etaža to znači da je maksimalno dozvoljena visina objekta 17 m a maksimalna spratnost iskazana kroz etaže Su+P+3 ili P+4.

Najveća visina etaže za obračun visine građevine, mjerena između gornjih kota međuetaznih konstrukcija iznosi:

- za garaže i tehničke prostorije do 3m
- za stambene etaže do 3.5m
- za poslovne etaže do 4.5m
- izuzetno za osiguranje prolaza za pristup interventnih i dostavnih vozila, visina prizemne etaže na mjestu prolaza iznosi 4.5m.

Urbanističko - tehnički uslovi za izgradnju objekata

Opšti uslovi za izgradnju

- gabarite objekata projektovati u skladu sa zadatim veličinama zauzetosti terena, spratnosti i bruto građevinske površine;
- u okviru maksimalne bruto građevinske površine planiranih objekata uračunati ukupnu površinu otvorenog i zatvorenog korisnog prostora, koji je planiran u svim etažama objekta (suteran-prizemlje-sprat);
- ostavlja se mogućnost planiranja podruma ;
- površina garažnog prostora i tehničkih prostorija ne obračunava se u bruto građevinsku površinu objekta;
- izgradnja objekata mora da prethodi detaljno geomehaničko ispitivanje terena, a tehničku dokumentaciju raditi isključivo na osnovu detaljnih geodetskih snimaka terena, geoloških i hidrogeoloških podataka, kao i rezultata o geomehaničkim ispitivanjima tla;
- izbor fundiranja objekata prilagoditi zahtjevima sigurnosti, ekonomičnosti i funkcionalnosti objekata;
- prilikom izgradnje objekata u cilju obezbedjenje stabilnosti terena, potrebno je izvršiti odgovarajuće saniranje terena, ako se za to pojavi potreba;
- da bi se omogućila izgradnja objekata i uređenje terena, prije realizacije definisane ovim Planom, potrebno je izvršiti rasčišćavanje i nivelaciju terena, regulisanje odvodnih kanala i komunalno opremanje zemljišta;

Broj objekata na parceli

Na urbanističkim parcelama je moguće graditi jedan ili više objekata.

Rušenje postojećih objekata

Rušenje objekata treba izvoditi u skladu sa Elaboratom o rušenju postojećih objekata, koji se radi za djelove objekata ili objekte u cjelini, a na osnovu koga nadležni opštinski organ izdaje dozvolu za rušenje. Rušenje objekata će se izvoditi fazno ili u cjelini, zavisno od zahtjeva Investitora.

Konstrukcija objekta

Konstrukciju novih objekata oblikovati na savremen način bez miješanja sistema nošenja po spratovima, sa jednostavnim osnovama i jasnom seizmičkom koncepcijom. Izbor fundiranja novih objekata prilagoditi zahtjevima sigurnosti, ekonomičnosti i funkcionalnosti objekta. Posebnu pažnju posvetiti mjerama antikorozivne zaštite.

Arhitektonsko oblikovanje objekta

Arhitektonsko oblikovanje objekata mora se prilagoditi postojećem ambijentu. Objekti se moraju oblikovati u skladu sa lokalnim tradicionalnim oblicima, bojama i materijalima. Oblikovanje objekata treba uskladiti sa pejzažom i sa slikom naselja. Kod adaptacije postojećih objekata potrebno je koristiti prirodne materijale podižući kvalitet pejzaža. Prozore i vrata dimenzionisati prema klimatskim uslovima (uz osiguranje otvora za atraktivne vizure dimenzionisati otvore s ciljem štednje toplote/hladnoće i koristiti tradicionalnu stolariju).

Arhitektonske volumene objekata potrebno je pažljivo projektovati sa ciljem dobijanja homogene slike naselja i grada.

Enterijeri poslovnih prostora moraju biti u odgovarajućem odnosu sa objektom u kome se nalaze. Izlozi treba da su u skladu sa susjednim izlozima i arhitekturom konkretnog objekta.

Visine objekata su date na grafičkim priložima kao spratnost objekata uz pretpostavljen disciplinovan odnos korisnika, naročito kod novoplanirane gradnje, vodeći računa o susjednim objektima i opštoj slici naselja i grada.

Krovovi mogu biti kosi - dvovodni ili četvorovodni, sa nagibima krovnih ravni maksimalno do 25 (preporuka je 22°). Moguće je raditi i ravan krov, po mogućnosti sa ozelenjenim krovnim ravnima i krovnim baštama.

Uređenje parcele

Na urbanističkoj parceli slobodne površine oko objekata urediti u duhu vrtne arhitekture primorja. Prostor treba oplemeniti autohtonim i egzotičnim rastinjem, uvažavajući prirodno naslijeđe. Preporuka Plana je

da se urbanističke parcele ne ograđuju, ili da se primjenjuju zelene ograde. Efekat ograđivanja na pojedinim djelovima postići kombinacijom prirodnog i uređenog zelenila radi formiranja zaštićenog ambijenata. Teren oko objekata, potporne zidove, terase i druge površine treba izvesti na način da se ne narušava izgled naselja, te da se ne promijeni prirodno oticanje vode na štetu susjednog zemljišta, odnosno susjednih građevina. Najveća visina potpornog zida ne može biti veća od 2,0m. U slučaju da je potrebno izgraditi potporni zid veće visine, tada je isti potrebno izvesti u terasama, s horizontalnom udaljenošću zidova od minimum 1,5m, a teren svake terase ozeleniti.

1.7. Saobraćaj

1.7.1. Postojeće stanje

Predmet plana su dvije urbanističke parcele, obuhvaćene Detaljnim urbanističkim planom "Stara banja Igalo".

Na urbanističkoj parceli UP 122 postoji izgrađen objekat sa prilaznim betonskim putem, koji se, na granici parcele, veže na lokalni put Herceg Novi - Njivice. Površina navedenog prilaza je oko 122m², a to zauzima samo 1.87% površine urbanističke parcele.

Na urbanističkoj parceli UP168 postoji izgrađen objekat ali nema izgrađenih saobraćajnih površina. Parcela je oslonjena na postojeći betonski put.

1.7.1. Planirano stanje

Saobraćajno rešenje za obje urbanističke parcele zasnovano je na rešenju iz osnovnog plana DUP-a "Stara banja Igalo".

Pored urbanističke parcele UP122 nalazi se postojeći put Herceg Novi - Njivice. Osnovnim planom ova saobraćajnica je svrstana u primarnu mrežu saobraćajnica DUP-a i planirana širina kolovoza je 6.50 m sa trotoarom širine 1.50 m.

Na ovu saobraćajnicu je vezan prilaz za urbanističku parcelu 122. Na grafičkim priložima ucrtan je prilaz i definisan koordinatama ali taj položaj nije obavezujući jer može doći do manjih pomjeranja unutar parcele prilikom izrade projektne dokumentacije.

U blizini istočne i sjeverne granice UP122 se nalaze pješačke staze koje su predviđene osnovnim planom.

Urbanistička parcela UP 168 vezana je na postojeće saobraćajne površine (definicija iz osnovnog plana), koja prolazi uz samu granicu parcele i koja je promjenljive širine.

Minimalni potreban broj parking mjesta prema Pravilniku o načinu izrade i sadržini planske dokumentacije iznosi:

- UP 122

Planirana površina stambenog prostora 7744 m²

Prema pravilniku za stanovanje je normativ 15 pm /1000m² (minimum 12, maksimum 18).

Faktor korekcije za stepen motorizacije Herceg Novog je 0.745 jer je broj registrovanih vozila u 2011.g iznosio 11553 a broj stanovnika, prema popisu iz 2011.g. je 30 992.

Stepen motorizacije $11553/30992 = 372$ vozila / 1000 stanovnika

Faktor korekcije za normative iz Pravilnika $372/500=0.74$

Drugi Faktor korekcije, pretpostavka da 35% koristi sopstveno vozilo a 65% javni prevoz $35/50=0.70$

Optimalan broj parking mjesta je $7.74 \times 15 \times 0.74 \times 0.70 = 61$ parking mjesto. Minimalni potreban broj parking mjesta je $7.74 \times 12 \times 0.74 \times 0.70 = 49$ parking mjesta.

- UP 168

Planirana površina smještajnog prostora 786 m²

Prema pravilniku za hotele je normativ 10 pm /1000m² (minimum 5, maksimum 20).

Optimalan broj parking mjesta je $0.78 \times 16 \times 0.74 \times 0.70 = 7$ parking mjesta. Minimalni potreban broj parking mjesta je $0.78 \times 5 \times 0.74 \times 0.70 = 2$ parking mjesta.

Minimalan potreban broj parking mjesta, za obje urbanističke parcele, potrebno je obezbijediti na urbanističkoj parceli, prvenstveno u garaži.

Razliku između optimalnog i minimalnog broja parking mjesta potrebno je obezbijediti na javnim površinama i vlasnici obje parcele treba da finansiraju izgradnju tih parkinga saglasno broju potrebnih parking mjesta.

1.8. Elektroenergetska infrastruktura

Planom su određene potrebe kompleksa (Lokacija I - UP122 i Lokacija II - UP 168) za električnom snagom u zavisnosti od strukture i namjene objekata.

Lokacija I se prostire na površini od 6.528 m² (0,63 hektara) i obuhvata katastarske parcele 268/1, 268/2, 268/3, 268/4, 268/5, 268/6 268/7, dio 269 do 350/1 KO Sutorina.

Lokacija II se prostire na površini od 653 m² (0,0653 hektara) i obuhvata katastarske parcele 344, dio 345, dio 350/2 KO Sutorina. Dakle ukupna površina zahvata je cca 0,72 hektara.

Vršno opterećenje kompleksa obuhvaćenog DUP-om sastoji se od vršnog opterećenja:

- stanova
- poslovnog prostora
- garaže
- apartmana
- javne rasvjete

LOKACIJA I (UP 122)

Na ovoj lokaciji je predviđen objekat spratnosti S+P+4+Pk koji ima:

- 57 stanova
- poslovni prostor u prizemlju površine 1.275 m²
- Garaža u podrumu - suterenu površine 926 m²

Ukupno vršno opterećenje objekta na LOKACIJI I (UP122), uz faktor jednovremenosti $k = 0,90$ iznosi 301.415 W.

LOKACIJA II (UP 168)

Na ovoj lokaciji je predviđen objekat spratnosti P+3 koji ima 10 apartmana

Vršno opterećenje po stanu uz faktor jednovremenosti $f_p = 0,41$ iznosi 11.583 W.

1.9. Telekomunikacije

1.9.1. Postojeće stanje

U posmatranoj zoni "Stara Banja" UP122 I UP 168 , pretplatnici se napajaju sa telekomunikacionog čvora Igalo, u okviru glavnog telekomunikacionog čvora Herceg Novi .Telekomunikacioni čvor "Igalo" je povezan optičkim kablom sa glavnim telekomunikacionim čvorom Herceg Novi .

Telekomunikacioni čvor "Igallo" je tako lociran da kompletno područje naselja Stara Banja , imajući u vidu dužinu pretplatničke petlje -rastojanje od tk čvorova do pretplatnika , u odnosu na nove standard u pružanju savremenih tk servisa , kao što su ADSL , ADSL 2+ , VDSL, EXTRA TV i dr. , može da snabdijeva navedenim servisima Cjelokupna telekomunikaciona mreža na ovom tk čvoru izgrađena je također 2002.godine , i to isključivo kablovima tipa TK 59GM , provučenim kroz PE i PVC cijevi u tk kanalizaciji , tako da karakteristike i kapaciteti izgrađene tk mreže zadovoljavaju potrebe za novim priključcima i novim tk servisima.

Postojeća telekomunikaciona kablovska kanalizacija prolazi pored lokacije I, tj UP122. Lokacija II, tj UP168 nije priključena na tk kanalizaciju. U okviru postojeće TK kanalizacije postavljen je određen broj TT okna od kojih se dalje mreža razvija polaganjem najmanje jedne PVC cevi prečnika 110mm do koncentracionih ormana postavljenih u hodnicima stambenih zgrada tako i do samostojećih telekomunikacionih koncentracionih razvodnih ormana (KROS).

1.9.2. Planirano stanje

Na lokaciji I - UP122 , postoji novoizgrađena tk kanalizacija , novoizgrađena tk mreža koja je priključena na novoizgrađeni telekomunikacioni čvor "Igallo". Kapacitet i kvalitet primarne i sekundarne tk mreže zadovoljava potrebe sadašnjih korisnika unutar zone za dodjelom novih priključaka i novih servisa , jer na svim kablovskim pravcima postoji rezerva.

Dodjela novih priključaka i savremenih servisa , sa izgradnjom dijela nove tk kanalizacije i nove tk mreže , je lako ostvarljiva , jer je rastojanje od postojećih tk čvorova do najudaljenijih pretplatnika u zadovoljavajućim granicama.

Planom elektronske komunikacione infrastrukture predmetne lokacije se predviđa, izgradnja nove telekomunikacione kanalizacije na određenim djelovima zone na kojima se planira izgradnja novih objekata, kako bi se i u tim djelovima zone stvorili preduslovi za priključenje na više operatora elektronskih komunikacija, povećanju broja servisa i njihovoj dostupnosti.

Rekonstrukcija i zamjena elektronskih komunikacionih sistema se mora izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijumima, koji će građanima ponuditi kvalitetne savremene elektronske komunikacione usluge, po ekonomski povoljnim uslovima.

Planom se predviđa proširenje mreže izgradnjom nove telekomunikacione kablovske kanalizacije od najmanje 2 PVC cevi prečnika 110mm, da bi se

omogućilo uvođenje digitalnih prenosnih sistema, nekih drugih vidova telekomunikacionih usluga kao što su kablovska televizija ili internet, kao i određen broj novih telekomunikacionih okana. Pri izgradnje nove telekomunikacione kablovske kanalizacije planirano je i povezivanje sa postojećom kablovskom kanalizacijom koje zajedno čine jednu cjelinu. Postojeći tk kablovi će se u najvećem dijelu zadržati.

1.10. Hidrotehnička infrastruktura

1.10.1. Vodosnabdijevanje

Postojeće stanje

Sistem za vodosnabdijevanje opštine Herceg Novi svrstava se u red razrušenih i kompleksnih sistema. Proteže se na dugačkom priobalnom pojasu od Njivica na zapadu, preko Sutorine, Igala, centra Herceg Novog, Meljina, Zelenike, Kumbora, Đenovića, Baošića, Bijele i Kamenara na istoku. Osim pomenutih naselja sistem omogućava i vodosnabdijevanje manjih seoskih naselja u brdskom zaleđu do AK 365 mm. Takođe je urađen i podmorski cjevovod za poliostrvo Lušticu i Tivatsku opštinu.

Potrošači Herceg Novog se snabdijevaju vodom iz dva glavna pravca: iz Akumulacije na Trebišnjici, odakle voda stiže na postrojenje za preradu vode na Mojdežu i iz podzemne akumulacije Opačica. Izvorišta "Lovac", "Crnica", "Vrela" i "Pijavica" su manja izvorišta lokalnog karaktera. Predmetni lokalitet se, pored analiziranih načina obezbjeđenja vode za piće (iz vodostana Plat i sa izvorišta Opačica), može snabdijevati i vodom iz Regionalnog vodovoda, pošto je iz ovog sistema za vodosnabdijevanje hercegnovske rivijere predviđeno 130 l/s.

Postojeća vodovodna mreža u zoni zahvata DUP-a Stara banja - Igalo je izvedena od profila 50,80 i 100 mm od AC, PVC i PEHD materijala starijeg datuma izgradnje sa skromnim profilima.

Planirano stanje

Maksimalna dnevna potrošnja za UP 122 iznosi 0.57 l/s, a maksimalna satna potrošnja iznosi 1.30 l/s. Maksimalna dnevna potrošnja za UP 168 iznosi 0.11 l/s, a maksimalna satna potrošnja iznosi 0.27 l/s. Distributivna mreža područja dimenzioniše se na maksimalnu satnu potrošnju.

Vodovodna mreža je planirana u skladu sa važećim detaljnim urbanističkim planom Stara Banja-Igalo. Planirani glavni distributivni cjevovod za snabdijevanje ovog područja je cjevovod prečnika 150mm i 100mm. Sa njega se odvajaju distributivni cjevovodi prečnika 80mm.

Unutar samih UP122 i UP168 je potrebno razvesti distributivnu mrežu u skladu sa potrebama na nivou detaljne projektne dokumentacije. Planirana vodovodna mreža je ujedno i hidrantska.

1.10.2. Fekalna kanalizacija

Postojeće stanje

Sistem javnog kanalisanja otpadnih voda u Herceg Novom je separacioni (razdvojena kišna kanalizacija od upotrebljenih voda) i orijentisan je na gravitaciono tečenje ka glavnom kolektoru koji je smješten u trupu saobraćajnice duž obale.

Glavni kolektor, prečnika od 350 do 700 mm, ukupne dužine od oko 6,5 km, sastoji se od nekoliko priključnih gravitaciono - potisnih djelova, i to za: pojas Sutorine - Solila, Igala, Tople i centra grada, Savine i Meljina.

U razmatranoj zoni je djelimično izgrađena fekalna kanalizaciona mreža. Sjeverno od rijeke Sutorine je postojeći DN400 kanalizacioni kolektor koji gravitaciono odvodi otpadnu vodu do pumpne stanice Stara Banja Igalo. Odatle se voda pumpa ka PS Igalo i odatle se putem PS Forte Mare ispušta kroz podmorski ispust Forte Mare u more.

Planirano stanje

Količine otpadnih voda su obračunate kao 80% potrošene količine vode, uzimajući u obzir da je za dimenzionisanje kanalizacione infrastrukture mjerodavna maksimalne satne količine potrošene vode. Mreža je dimenzionisana na osnovu proračuna potrebnih količina po urbanističkim zonama a pri trasiranju se vodilo računa da se kolektori postave u javnim površinama kao i o padu terena.

Maksimalna količina otpadne vode sa UP122 koju je potrebno sakupiti i odvesti iznosi 1,04 l/s a sa UP168 iznosi 021 l/s.

Kanalizaciona mreža je planirana u skladu sa važećim detaljnim urbanističkim planom Stara Banja-Igalo.

Za ovo područje je planirana izgradnja kompletno nove fekalne kanalizacione mreže sa priključenjem na postojeću susjednu mrežu. Osnovni - sabirni kolektor položen je duž rijeke Sutorine sa podužnim padom prema moru na čijem kraju se planira fekalna crpna stanica za prepumpavanje tih voda u susjedni postojeći sistem. Takav položaj kolektora omogućuje priključenje svih objekata u cijeloj razmatranoj zoni. Što se tiče same kanalizacione mreže preporučuje se profil 250 mm s tim da minimalni profil kanala ne bude manji od DN 200 mm sa standardnim revizionim oknima na mjestima koja propisuju tehnički

uslovi za ove vrste instalacija. Predviđenom pumpnom stanicom se otpadna voda upušta u postojeći kanalizacioni sistem Igala.

Tabela 1.10.2/1. Maksimalno dopuštene koncentracije opasnih i štetnih materija u otpadnim vodama, koje se smiju ispuštati u javnu kanalizaciju

Parametar	Jedinica mjere	Maksimalno dopuštena koncentracija (MDK)
pH		6-9
Temperatura	°C	40
Boja	mg/l Pt skale	20
Miris		primijetan
Taložive materije	ml/lh	10
Ukupne suspendovane materije	mg/l	300
BPK ₅	mgO ₂ /l	500
HPK (K ₂ Cr ₂ O ₇)	mgO ₂ /l	700
Aluminijum	mg/l	4,0
Arsen	mg/l	0,2
Bakar	mg/l	1,0
Barijum	mg/l	5,0
Bor	mg/l	4,0
Cink	mg/l	2,0
Kobalt	mg/l	2,0
Kalaj	mg/l	2,0
Kadmijum	mg/l	0,1
Živa	mg/l	0,01
Ukupni hrom	mg/l	2,0
Hrom 6+	mg/l	0,2
Mangan	mg/l	4,0
Nikal	mg/l	2,0
Olovo	mg/l	2,0
Selen	mg/l	0,1
Srebro	mg/l	0,5
Gvožđe	mg/l	5,0
Vanadijum	mg/l	0,1
Ukupni fenoli	mg/l	0,5
Fluoridi	mg/l	5,0
Sulfiti	mg/l	10
Sulfidi	mg/l	1,0
Sulfati	mg/l	400
Hloridi	mg/l	500
Ukupni fosfor	mgP/l	7
Aktivni hlor	mg/l	0,3
Amonijum jon (N)	mgN/l	15,0
Nitriti (N)	mgN/l	30,0
Nitrati (N)	mgN/l	50,0
Mineralna ulja	mg/l	10,0
Ukupna ulja i masnoće	mg/l	50

Aldehidi	mg/l	2,0
Alkoholi	mg/l	10
Ukupni aromatični ugljovodonici	mg/l	0,4
Ukupni nitrirani ugljovodonici	mg/l	0,1
Ukupni halogeni ugljovodonici	mg/l	1,0
Ukupni organofosfatni pesticidi	mg/l	0,1
Ukupni organohlorni pesticidi	mg/l	0,05
Ukupne površinski aktivne supstance	mg/l	20,0
Ukupni deterdženti	mg/l	4,0
Radioaktivnost	Bq/l	1,0

1.10.3. Atmosferska kanalizacija

Postojeće stanje

U naselju ne postoji izgrađen sistem atmosferske kanalizacije koja bi prihvatila i odvela oborinske vode sa uređenih i neuređenih površina naselja. Rijeka Sutorina i dva otvorena kanala koji se ulivaju u nju su recipijenti oborinskih voda koje se nekontrolisano slivaju sa prostora u zahvatu DUP-a.

Planirano stanje

Odvođenje atmosferske vode sa krovova objekata, ulica i drugih asfaltiranih površina vršiće se rigolama, slivnicima i cjevovodima, kao i otvorenim kanalima, betonskim ili prekrivenim travom. Kanalima i rigolama je potrebno vodu najkraćim putem sa saobraćajnih i pješačkih površina odvesti u okolne zelene površine i obodne uređene bujične kanale. Voda sa betonskih površina i krovova može da se odvodi u zelene površine radi smanjivanja oticanja (povećanja infiltracije). Preporučuje se takođe postavljanje većeg broja poprečnih rešetki u saobraćajnice, na mjestima gdje pad omogućava slivanje vode u otvorene kanale. Oborinske vode se iz otvorenih kanala usmjeravaju u rijeku Sutorinu sa kojom dalje u more.

Za postojeće otvorene kanale predviđaju se određeni hidrotehnički radovi u smislu njihovog zacjevljenja dok se za rijeku Sutorinu predviđaju obimni regulacioni radovi na uređenju korita na cijeloj dužini u zahvatu DUP-a. Širina regulisanog korita planirana je 15,0 m sa uređenim pješačkim stazama sa obje strane.

1.11. Pejzažna arhitektura

Koncept pejzažnog uređenja

Koncept pejzažnog uređenja usklađen je sa planiranom namjenom površina i matricom kulturnog pejzaža, s sa akcentom na sprovođenje principa horizontalne i vertikalne povezanosti zelenih površina.

Dogradnja sistema urbanog zelenila treba da zadovolji estetske, ekološke i socijalne aspekte.

Planirana izgradnja "u zelenilu" zasnovana je na uvažavanju naslijeđenog pejzažnog obrasca.

Postojeće i planirano zelenilo mora biti prikazano prikazano u tehničkoj dokumentaciji u okviru uređenja zona odnosno pojedinih lokacija.

Opšte smjernice pejzažnog uređenja:

- usklađivanje zelenog obrasca sa predionim specifičnostima
- uspostavljanje optimalnog odnosa između izgrađenih i zelenih površina
- usklađivanje kompozicionog rješenja zelenila sa namjenom površina
- povezivanje sistema zelenih površina sa pejzažnim okruženjem
- očuvanje i uklapanje postojećeg vitalnog i funkcionalnog zelenila u nova urbanistička rješenja
- očuvanje vizura
- upotreba biljnih vrsta u skladu sa ekološkim, ambijentalnim, estetskim i funkcionalnim kriterijumima.

Prijedlog biljnih vrsta za izradu projekta pejzažne arhitekture

Kod izbora sadnog materijala moraju se ispoštovati sljedeći uslovi:

- koristiti vrste otporne na ekološke uslove sredine a u skladu sa kompozicionim i funkcionalnim zahtjevima
- sadnice moraju biti zdrave, rasadnički pravilno odnjegovane, standardnih dimenzija, sa busenom.

Opšti prijedlog sadnog materijala:

- **Četinarsko drveće:** *Cupressus sempervirens* 'Stricta', *Cupressocyparis leylandii*, *Pinus pinea*, *Pinus maritima*.

- **Listopadno drveće:** *Quercus pubescens*, *Celtis australis*, *Fraxinus ornus*, *Castanea sativa*, *Ziziphus jujuba*, *Acacia sp.*, *Albizia julibrissin*, *Lagerstroemia indica*.
- **Zimzeleno drveće:** *Quercus ilex*, *Olea europaea*, *Ceratonia siliqua*, *Citrus aurantium*, *Eriobotrya japonica*, *Ligustrum japonicum*, *Magnolia grandiflora*.
- **Žbunaste vrste:** *Laurus nobilis*, *Nerium oleander*, *Tamarix sp.*, *Pittosporum tobira*, *Punica granatum*, *Myrtus communis*, *Citrus reticulata*, *Viburnum tinus*, *Camellia japonica*, *Buxus sempervirens*, *Erica mediterranea*, *Arbutus unedo*, *Aucuba japonica*, *Feijoa sellowiana*, *Callistemon citrinus*, *Poinciana gilliesii*, *Yucca sp.*, *Agave americana*.
- **Puzavice:** *Bougainvillea spectabilis*, *Hedera sp.*, *Lonicera caprifolium*, *L. implexa*, *Wistaria sinensis*, *Tecoma radicans*, *Rhynchospermum jasminoides*, *Parthenocissus tricuspidata*.
- **Palme:** *Phoenix canariensis*, *Chamaerops humilis*, *Chamaerops excelsa*, *Cycas revoluta*, *Washingtonia filifera*.
- **Perene:** *Canna indica*, *Hydrangea hortensis*, *Lavandula angustifolia*, *Rosmarinus officinalis*, *Santolina viridis*, *Santolina chamaecyparissus*, *Cineraria maritima*, *Armeria maritima*, *Delosperma cooperi*, *Aptenia cordifolia*.

1.12. Odnos prema drugim planovima i programima

1.12.1. Prostorni plan CG do 2020. godine

Prostorni plan Crne Gore je opšti strateški okvir za održivi prostorni razvoj, kao osnova za usklađivanje raznih opštih i sektorskih politika koje imaju (i) prostorne posljedice.

Drugi važan element prostornog razvoja Crne Gore je široko rasprostranjena nelegalna gradnja i neadekvatna upotreba zemljišta, što stvara ogromnu prepreku održivom razvoju Crne Gore. Odredbama Prostornog plana ne može se zaustaviti praksa nelegalne gradnje i neadekvatnog korišćenja zemljišta koja predstavlja kršenje postojećih zakona. Samo se izmjenama odgovarajućih zakona i propisa, te jačanjem inspeksijskih službi, može doći do poboljšanja postojeće situacije u vezi sa ovim pitanjem.

Zadatak Prostornog plana je da verifikuje sektorske potrebe u pogledu dugoročnog prostornog razvoja koristeći integrativni odnosno

međusektorski pristup u skladu sa optimalnim korišćenjem prostora kao ograničenog i svakako neobnovljivog resursa.

Zadatak Prostornog plana je da obezbijedi strateški okvir za opšti prostorni razvoj Crne Gore do 2020. godine i da stvori jasno definisane koridore po kojima se sektorsko planiranje i detaljnije prostorno planiranje moraju kretati.

Razvojne zone Primorskog regiona su: Boka Kotorska, Budvansko - petrovačko primorje i Barsko -ulcinjsko primorje.

Razvojna zona BOKA KOTORSKA, homogena sa geografskog, ambijentalnog i kulturno-istorijskog stanovišta, obuhvata podzone Herceg Novi, Kotor i Tivat.

Podzona HERCEG NOVI

Sa područjima specifične problematike obuhvata: Njivice, Igalo i Sutorinsko polje (A), Herceg Novi (B), Zelenika—Bijela (C), priobalje na otvorenom moru, poluostrvo Luštica (D), planinsko zaleđe (E).

Resursi i potencijali: Izgrađeni kapaciteti zdravstvenog centra i kompleks plodnog poljoprivrednog zemljišta, tehnički građevinski kamen (A); atraktivan gradski ambijent sa starim istorijskim jezgrom, spomenik prirode Savinska Dubrava, izgrađeni bolničko – medicinski rehabilitacioni kompleks Meljine (B); slikoviti niz malih naselja duž obale, i izgrađeni kapaciteti brodogradilišta (C), slikoviti ambijenti luštičkih sela sa neizgrađenim prostorima za razvoj turizma visoke kategorije sa pratećim sadržajima (pjeskovite plaže i kamenite obale), tradicionalne poljoprivredne proizvodnje mediteranskog tipa, fortifikacijski objekti na Arzi i Lastavici, oslobođeni kompleksi koji se više ne koriste u vojne svrhe (D), tradicionalni ambijenti sela hercegnovskog zaleđa sa zastupljenom poljoprivredom (E).

Prioriteti razvoja: Funkcija turizma sa zdravstvenom komponentom i intenzivna poljoprivreda (A); funkcije kulturnog i uslužnog centra i cjelogodišnji turizam, zdravstveno rehabilitacioni turizam i funkcije bolničkomedicinskog centra (B); proizvodne funkcije u vezi sa brodogradilištem, proizvodnim zanatstvom i stanovanjem, nautičkim turizmom i turističkim kapacitetima u naseljenim mjestima duž rivijere (C), turizam visoke kategorije i specijalizovana poljoprivreda (D i E).

Ograničenja: U Njivicama, Igalu i Sutorinskom polju (A): strogo ograničiti bilo kakve industrijske funkcije i ograničiti dalju ekspanziju turizma; ograničiti sve programe razvoja (uključujući stanovanje) u zoni

zdravstvenog centra; u Sutorini, sprovoditi samo programe koji su strogo povezani sa obrađivanjem zemljišta i korišćenjem u sportsko-rekreativne svrhe, bez izgradnje objekata za stanovanje.

U Herceg Novom (B): ograničiti lociranje novih industrijskih postrojenja; izmjestiti postojeće aktivnosti industrijskog karaktera u područje E; ograničiti dalje povećanje gustine stambenom i turističkom izgradnjom. Na potezu Zelenika – Bijela (C): ograničiti razvoj luke Zelenika na djelatnosti koje ne ugrožavaju elemente životne sredine i u istom smislu ograničiti dalji razvoj brodogradilišta u Bijeloj.

Na poluostrvu Luštica (D): voditi računa i ograničiti izgradnju objekata i infrastrukture koji mogli ugroziti visoku vrijednost prirodnog i kulturnog pejzaža.

Ograničiti izgradnju objekata i infrastrukture koji bi ugrozili funkciju bolničko-medicinskog centra „Meljine“ (B).

Konflikti: U čitavoj podzoni postoji konflikt između izgrađenosti i nivoa koncentracije raznih funkcija, s jedne, i visokog seizmičkog hazarda, s druge strane, kao i konflikt između ograničenog prostora i potreba za ekspanzijom i modernizacijom saobraćajnog sistema (uključujući kontinuiranu pješačku komunikaciju od Igala do Zelenike ugroženu sadržajima kupališta).

U Igalu i Sutorinskom polju prisutni su: konflikti između izuzetne privlačnosti područja za intenzivan, multifunkcionalan razvoj i zahtjeva zdravstvenog centra; konflikt između arhitektonskih ambicija i vrijednosti prirodnog pejzaža i konflikt interesa i prioriteta između zdravstvenog i ostalih vidova turizma.

U Herceg Novom sagledani su: konflikt između već postojeće gustine izgrađenosti i očekivanja turista, u pogledu ambijentalnih vrijednosti i vrijednosti pejzaža; turistički smještajni kapaciteti i stambena izgradnja, nasuprot kapacitetu plaža; konflikt između trendova daljeg rasta i postojećeg ograničenja prostora; razni konflikti u svakodnevnom djelovanju prioritarnih funkcija, prouzrokovani preizgrađenošću na pojedinim lokalitetima.

U podzoni Zelenika i Bijela prepoznati su: konflikt luke Zelenika sa naseljskom, saobraćajnom i turističkom infrastrukturom, kao i zaštitom životne sredine; konflikti između već razvijenih funkcija brodogradilišta, zaštite životne sredine i turizma; konflikt između pejzaža i ambijenta

Boke i razvoja industrije na obalnoj liniji i konflikt širokih razmjera između opštih potreba za zaštitom jedinstvenih kvaliteta sredine i štetnih industrija.

Pragovi: U čitavoj podzoni, nedostatak zemljišta za razvoj i potreba da se dio planirane stambene izgradnje locira na nižim padinama brda, zahtijevaće suštinsko prestrukturiranje sistema komunalne infrastrukture. Najkritičniji funkcionalni prag je vodosnabdijevanje, kao i neadekvatna putna mreža, uključujući tranzitnu saobraćajnu liniju - Jadransku magistralu. Dok se ne riješe saobraćajni problemi, treba razmotriti opravdanost realizacije svih važnijih projekata.

Zahtjevi okruženja: Puna zaštita lokalne mikroklima, do čije promjene može doći zbog veće gustine izgradnje, i promjene prostornih karakteristika Sutorinskog polja i zaštita lokalne sredine od zagađivanja vazduha i buke (A); zaštita i revitalizacija Starog grada i drugih kulturnih i arhitektonskih obilježja (B); zaštita od buke i zagađenja od djelatnosti brodogradilišta i luke, kao i kontrola odlaganja otpadnih materija (C); sanacija pejzaža – kamenolomi Podi i Đurići (E); formiranje nacionalnog parka Orjen uz odgovarajuću saradnju sa susjednim opštinama i državama; zaštita morske vode od zagađenja (A, B i C).

Kontrola seizmičkog rizika, tehničkih akcidenata i elementarnih nepogoda zahtijeva ispunjenje određenih uslova: Poboljšanje pristupačnosti, organizovanje otvorenih prostora i izolacionih pojaseva, evakuisanje opasnih aktivnosti i skladišta zapaljivih materijala i eksploziva iz područja, ograničavanje izgradnje novih objekata — bez istovremenog stvaranja susjednih otvorenih površina; projektovanje objekata i zgrada u skladu sa zahtjevima jednostavnosti i otpornosti na zemljotrese; izradu planova pripremljenosti za slučaj zemljotresa i uspostavljanje sistema i mehanizma pripremljenosti, što je, s obzirom na povredljivost urbanog sistema cijele Boke Kotorske, posebno važno.

Preduslov: Definisane zone pod specijalnom zaštitom u zoni mineralnih izvora i blata (A); formiranje posebnog tijela koje će imati ovlaštenja da kontroliše razvojne aktivnosti i mjere zaštite.

1.12.2. Smjernice iz PPPPN „Morsko dobro“

Polazne postavke

Proglašenjem Zakona o morskom dobru 1992. godine Republika Crna Gora prepoznala je poseban značaj i izuzetne vrijednosti obalnog

područja i osigurala okvire za poseban režim zaštite, korišćenja i unapređenja ovog značajnog resursa. Republika Crna Gora je juna 1998. godine započela izradu Prostornog plana područja posebne namjene za Morsko dobro Crne Gore, a konačni dokument je usvojen 2007. godine. Prostorni plan Morskog dobra Crne Gore pokriva morsku akvatoriju (oko 2.540 km²), cjelokupnu obalu u dužini od oko 310 km, kao i uzani dio kopna, definisan prema Zakonu o morskome dobru (površine oko 58 km²).

Uslovi za uređenje, izgradnju i zaštitu

Kroz izradu i usvajanje PPPN MD trebalo je osigurati prostoru morskog dobra status od posebnog interesa, odnosno status kompleksne i integralne zaštite.

U uskom pojasu neposredno uz more dozvoljeno je:

- graditi objekte pomorskog saobraćaja (mula, pristaništa mandrača, ponte) i slične objekte koji po logici svoga postojanja moraju postojati baš na „pjenu od mora”;
- rekonstrukcija i sanacija postojećih objekata tradicionalne arhitekture i graditeljskog nasljeđa;
- zaštita autentičnog pejzaža, obnova požarišta, očuvanje mediteranske makije;
- zaštita podmorja;
- planom definisana dogradnja postojećih turističkih objekata sa ciljem njihovog osavremenjavanja i obogaćivanja sadržaja, kao i ograničena gradnja novih objekata koji su predviđeni ovim planom i planovima nižeg reda.

U prostoru morskog dobra, koji je vrlo uzak, postoje objekti različitih vrsta koji se po svojoj funkciji mogu smjestiti u morsko dobro: kupališta, saobraćajni objekti, nautički sadržaji, sezonski objekti, stari objekti tradicionalne arhitekture, stambeni i pomoćni objekti, grupacije novih objekata savremene arhitekture, hotelski i turistički kompleksi.

1.12.3. Izvod iz prostornog plana Opštine Herceg Novi do 2020. godine

Namjena površina

Površine, odnosno prostor Opštine, imaju namjenu kao površine unutar građevinskog područja za:

- urbano područje mješovitih namjena
- urbano područje za privrednu namjenu – poslovanje
- urbano područje za privrednu namjenu – ugostiteljsko-turistička

- urbano područje za društvene djelatnosti
- urbano područje za sportsko-rekreativnu namjenu
- urbano područje za posebnu namjenu
- površine infrastrukturnih sistema i komunalnih potreba
- ruralno područje mješovite namjene

Turizam

Herceg Novi u turističkim aktivnostima Crne Gore ostvarivao je visok stepen učešća delujući sa nekoliko drugih opština, pre svega sa Budvom kao vodeće turističko područje Crne Gore. Prethodno strateško opredeljenje budućeg razvoja i kvalitativnog menjanja strukture ponude turizma Crne Gore biće moguće ostvariti jedino ukoliko u njemu Herceg Novi sa svojim turističkim resursima i potencijalima bude učestvovao. Ona nisu mala i zanemariva već značajna i za Crnu Goru i opredeljujuća. Jednostavnije rečeno u prethodnoj projekciji smeštajnih kapaciteta i ostvarenih prihoda sigurno je da će Herceg Novi učestvovati sa petinom, ako ne i više. Orijentaciono na području Herceg Novog krajem 2020 godine bi trebalo da funkcioniše 2000 hotelskih kreveta sa pet zvezdica, 8000 kreveta sa četiri zvezdice, 20.000 ležaja u apartmanima 10.000 ležaja u privatnim sobama itd.

Osnovni kriterijumi za planiranje objekata u građevinskom području naselja

1) veličina, odnosno volumen prihvatljiv za sliku određenog ambijenta (a ne broj samostalnih stambenih jedinica, apartman, površina poslovnog prostora i sl; jer su površine, odnosno broj jedinica promjenljivi), i zadovoljavanje planskih kriterijuma Plana (posebno u smislu pokrivenosti urbanističkih parcela, izgranenosti urbanističkih parcela, veličine urbanističke parcele i osiguravanja parking mjesta na sopstvenoj urbanističkoj parceli i sl.).

1.12.4. Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore

Na nacionalnom nivou, Nacionalna strategija održivog razvoja (skraćeno NSOR) predstavlja korak dalje u nastojanju da se smjernice razvoja zacrtane Deklaracijom o ekološkoj državi i Ustavom iz 1992. godine sprovedu u praksi. Ona se snažno naslanja na Pravce razvoja i proističe iz njih, uz nastojanje da uključi elemente savremenog strateškog planiranja i ostvari čvršću vezu sa međunarodnim procesima.

U isto vrijeme, NSOR predstavlja i jedan od elemenata primjene Mediteranske strategije održivog razvoja (MSOR) na nacionalnom nivou, i priključenje svjetskoj porodici zemalja koje kroz svoje nacionalne strategije održivog razvoja i strategije upravljanja životnom sredinom, u skladu sa preporukama Komisije za održivi razvoj Ujedinjenih Nacija (UNCSD), nastoje da doprinesu očuvanju globalne ravnoteže i globalnom razvoju.

NSOR zasniva se na globalno prihvaćenim principima održivog razvoja - definisanim Deklaracijom iz Rija i Agendom 21, Deklaracijom i Planom implementacije iz Johanesburga, kao i na principima Milenijumske deklaracije. U dokumentu Vizije održivog razvoja Crne Gore, ovi su principi sažeto prikazani na sljedeći način:

- Integrisanje pitanja životne sredine u razvojne politike;
- Internalizacija troškova vezanih za životnu sredinu (tj. prevođenje eksternih troškova degradacije životne sredine u interne troškove zagađivača/korisnika) kroz implementaciju principa zagađivač/korisnik plaća;
- Učešće svih društvenih aktera (zainteresovanih strana) u donošenju odluka, konsultacije, dijalog i partnerstva;
- Pristup informacijama i pravdi;
- Jednakost među generacijama i jednakost unutar iste generacije i rodna ravnopravnost;
- Princip predostrožnosti, tj. zahtjev da se očuva prirodna ravnoteža u okolnostima kada nema pouzdanih informacija o određenom problemu;
- Princip supsidijarnosti (hijerarhije, odnosno međuzavisnosti) između lokalnog i globalnog nivoa; i
- Pristup uslugama i finansijskim resursima koji su neophodni za zadovoljavanje osnovnih potreba.

Vizija održivog razvoja Crne Gore obuhvata:

- Viziju ekonomskog razvoja, koja polazi od potrebe ubrzavanja ekonomskog rasta i zaokruživanja procesa tranzicije ka tržišnoj privredi (stimulisanje inovacija i produktivnosti, osnaživanje preduzetništva, sprečavanje odlaska kvalitetnih i perspektivnih kadrova iz zemlje), vodeći istovremeno računa o ispunjavanju zahtjeva održivosti kroz integrisanje politike zaštite životne sredine i ekonomske politike, i kroz ublažavanje efekata ekonomskog rasta na životnu sredinu;
- Socijalnu viziju, koja podrazumijeva smanjenje siromaštva i zaštitu

najugroženijih grupa stanovništva, kao i da se koristi od ekonomskog razvoja pravičnije rasporedi među svim segmentima društva;

- Ekološku viziju, tj. neophodnost očuvanja životne sredine i održivog upravljanja prirodnim resursima, pospješujući pri tom sinergiju razvoja i očuvanja životne sredine, i imajući u vidu pravo budućih generacija na kvalitet života;
- Etičku viziju, pod kojom se podrazumijeva poboljšanje uprave/upravljanja kroz izgradnju kapaciteta svih aktera (centralne vlasti, lokalnih vlasti, privatnog sektora i građanskog društva) i prelazak sa centralizovanog načina odlučivanja na pregovore, saradnju, koordinirano djelovanje i decentralizaciju, kao i sprovođenje principa zajedništva i solidarnosti, te poštovanje ljudskih prava kroz reafirmaciju prava na razvoj u zdravom i pravičnom okruženju;
- Kulturnu viziju, tj. neophodnost očuvanja kulturne raznolikosti i identiteta, uz jačanje kohezije čitavog društva.

Polazeći od vizija održivog razvoja Crne Gore i identifikacije problema i izazova u oblastima zaštite životne sredine i upravljanja prirodnim resursima, ekonomskog i društvenog razvoja, definisani su sljedeći opšti ciljevi NSOR:

- 1) Ubrzati ekonomski rast i razvoj i smanjiti regionalne razvojne nejednakosti;
- 2) Smanjiti siromaštvo, obezbijediti jednakost u pristupu uslugama i resursima;
- 3) Osigurati efikasnu kontrolu i smanjenje zagađenja, i održivo upravljanje prirodnim resursima;
- 4) Poboljšati sistem upravljanja i učešća javnosti; mobilisati sve aktere, uz izgradnju kapaciteta na svim nivoima;
- 5) Očuvati kulturnu raznolikost i identitete.

1.12.5. Strateški master plan upravljanja otpadom na republičkom nivou

Strateški master plan upravljanja otpadom obezbjeđuje uslove za racionalni i održivi plan upravljanja otpadom na republičkom nivou.

Cilj plana je smanjiti uticaj otpada na životnu sredinu, poboljšati efikasnost korišćenja resursa, kao i nedostatke upravljanja otpadom u prošlosti.

Master plan utvrđuje glavne ciljeve koji će obezbijediti progres u cilju zadovoljavajućeg upravljanja proizvedenim otpadom na teritoriji Crne Gore, a srednjeročno gledano, u cilju smanjenja otpada, kao što je

naznačeno u relevantnim direktivama Evropske Unije za pitanja otpada.

Master plan, takođe, utvrđuje unutrašnje ciljeve, koji podrazumijevaju fokusiranje na upravljanje komunalnim, opasnim, medicinskim i drugim vrstama otpada, ali srednjeročno posmatrano:

- povećanje količine sakupljenog otpada
- smanjenje proizvedenog otpada na deponijama
- predstavljanje aktivnosti recikliranja

Prema Master planu najveća dnevna količina komunalnog otpada od 0,90 kg koji se proizvede po glavi stanovnika, nalazi se na primorju i u skladu je sa većim ekonomskim mogućnostima, uglavnom zbog turističkih aktivnosti i privrednih objekata (npr. hoteli, restorani) u ovom regionu. Na osnovu nekih iskustava u upravljanju otpadom u turističkim područjima, pretpostavlja se veća dnevna stopa proizvodnje otpada komunalnog otpada od 1,50 kg po glavi turista. Ovo je u vezi sa promjenom ponašanja i potrošnje usljed turističkih aktivnosti, npr. veća potrošnja proizvoda za jednokratnu upotrebu (hrana za ponijeti) i pića u limenkama.

Predloženi sistem upravljanja komunalnim otpadom, prema Master planu sastoji se iz sljedećih elemenata:

- međuopštinske kompanije koje upravljaju otpadom,
- mreža međuopštinskih deponija,
- sistem prikupljanja i transporta otpada,
- odgovarajuća struktura naknade,
- odgovarajuća zakonodavna struktura,
- odgovarajuća institucionalna struktura.

Predviđa se da se komunalnim otpadom upravlja osnivanjem 8 međuopštinskih kompanija za upravljanje otpadom uz prisustvo mreže deponija koje ispunjavaju zahtjeve EU direktiva, kao i odgovarajućeg sistema prikupljanja i transporta otpada.

Strateškim Master planom upravljanja otpadom na republičkom nivou predviđeno je da se čvrsti komunalni otpad sa ovog prostora deponuje na regionalnoj sanitarnoj deponiji za opštine Budva, Kotor i Tivat.

Prioritet Plana je snažno promovisanje smanjenja otpada i to je primjenljivo za sve vrste otpada.

Plan obezbjeđuje dobru osnovu za smanjenje proizvodnje otpada, kao i za planiranje izgradnje kapaciteta za upravljanje otpadom, koji su dobre

alternative kako se ne bi nastavilo odlaganje otpada na nekontrolisan način.

Plan promoviše sveobuhvatnu edukaciju građana o svim aspektima problema upravljanja otpadom.

1.12.6. Plan upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period od 2008-2012. godine („Sl. list CG, br. 16/08)

Usvajanjem Zakona o upravljanju otpadom Crna Gora se opredijelila da poslove sakupljanja, privremenog skladištenja, prevoza, obrade i odlaganja otpada organizuje uz poštovanje principa: održivog razvoja, blizine i regionalnog upravljanja otpadom, preventivnog djelovanja, „zagađivač plaća“ i poštovanja redosljeda u praksi upravljanja otpadom. Ovim zakonom je utvrđeno da se upravljanje otpadom vrši u skladu sa republičkim i lokalnim planovima upravljanja otpadom.

Republički plan upravljanja otpadom (u daljem tekstu Plan) predstavlja osnovni dokument kojim se određuju srednjoročni ciljevi i obezbjeđuju uslovi za racionalno i održivo upravljanje otpadom u Crnoj Gori. Pored Zakona o upravljanju otpadom, okvir za pripremu ovog plana su Nacionalna politika upravljanja otpadom i Strateški master plan za upravljanje otpadom na republičkom nivou (u daljem tekstu: Strateški master plan).

Plan upravljanja otpadom za period od 2008 - 2012. godine, koji sadrži sljedeće:

- 1) ocjenu stanja upravljanja otpadom;
- 2) ciljeve upravljanja otpadom;
- 3) dugoročne i kratkoročne mjere u upravljanju otpadom u planskom periodu sa dinamikom realizacije;
- 4) okvirna finansijska sredstva za izvršenje plana;
- 5) način realizacije i subjekte odgovorne za realizaciju;
- 6) razvijanje javne svijesti o upravljanju otpadom.

Opšti cilj Plana je da se smanji negativan uticaj otpada na zdravlje ljudi i kvalitet stanja životne sredine, poboljša efikasnost korišćenja resursa i saniraju negativni efekti upravljanja otpadom u prethodnom periodu. Ostvarenjem ovog cilja poslovi upravljanja otpadom organizovaće se na način koji je u skladu sa evropskim standardima i direktivama.

Master plan preporučuje regionalnu podjelu Crne Gore na 8 područja sa kojih se sakuplja otpad:

Bar i Ulcinj;

Berane, Rožaje, Andrijevića i Plav;
Budva, Kotor i Tivat;
Herceg Novi;
Mojkovac, Bijelo Polje i Kolašin;
Nikšić, Šavnik i Plužine;
Pljevlja i Žabljak;
Podgorica, Cetinje i Danilovgrad.

koja se zadržava i u Republičkom planu, s tim da se jedinice lokalne samouprave mogu povezivati na način koji najviše odgovara njihovim potrebama i interesima.

1.12.7. Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG“, broj 80/05)

Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu donijela je Skupština RCG 2005. godine („Sl. list RCG“, broj 80/05). Ovim Zakonom utvrđen je postupak procjene uticaja zahvata na životnu sredinu koji mogu da dovedu do zagađivanja životne sredine, odnosno koji predstavljaju rizik po životnu sredinu, vrste zahvata za koje je obavezna procjena uticaja, sadržaj elaborata procjene, kriterijumi koje moraju ispunjavati stručne organizacije koje mogu da se bave izradom elaborata procjene, učešće javnosti i način ocjene i verifikacije.

Opštim odredbama ovog zakona definisan je predmet uređivanja zakona, cilj izrade procjene uticaja, nadležni organ, projekti za koje se vrši procjena uticaja, obaveza pribavljanja saglasnosti na procjenu uticaja, kao i značenje izraza. Predmet uređivanja ovog zakona je postupak procjene uticaja za projekte koji mogu imati značajne uticaje na životnu sredinu, učešće zainteresovanih organa i organizacija i javnosti, postupak ocjene i izdavanja saglasnosti, prekogranično obavješćavanje za projekte koji mogu imati značajne uticaje na životnu sredinu druge države, nadzor i druga pitanja od značaja za procjenu uticaja na životnu sredinu.

Zakonom je definisano da Vlada Republike Crne Gore utvrđuje spisak projekata, odnosno aktivnosti za koje se obavezno izrađuje procjena uticaja na životnu sredinu, kao i za projekte za koje se može zahtijevati izrada procjene uticaja o čemu odlučuje nadležni organ u svakom pojedinačnom slučaju. Zakonom je takođe predviđena obaveznost sprovođenja postupka procjene uticaja, odnosno pribavljanja saglasnosti nadležnog organa na elaborat o procjeni uticaja radi dobijanja dozvole, odobrenja ili saglasnosti za izvođenje projekta ili izdavanja upotrebne dozvole.

Postupak procjene uticaja sastoji se od sledećih faza:

- 1) odlučivanje o potrebi procjene uticaja za projekte iz člana 5 stav 1 tačka 2 ovog zakona;
- 2) određivanje obima i sadržaja elaborata procjene uticaja;
- 3) odlučivanje o davanju saglasnosti na elaborat procjene uticaja.

Članom 27 Zakona o procjeni uticaja utvrđena je obaveza da nadležni organ koji je izdao ekološku saglasnost vrši kontrolu da li je Investitor realizovao sve mjere predviđene elaboratom procjene uticaja. Znači nadležni organ za zaštitu životne sredine koji izda ekološku saglasnost na elaborat procjene uticaja imenovaće lice ili komisiju koja će izvršiti provjeru na licu mjesta da li je Investitor realizovao sve mjere iz elaborata i o tome dati izvještaj nadležnom organu za izdavanje upotrebne dozvole.

1.12.8. Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“ br. 48/08, 40/10 i 40/11)

Zakonom su bliže uređeni principi zaštite životne sredine i održivog razvoja, subjekti i instrumenti zaštite životne sredine, učešće javnosti u pitanjima životne sredine i dr.

Zaštitom životne sredine obezbjeđuje se cjelovito očuvanje kvaliteta životne sredine, očuvanje biološke i pejzažne raznovrsnosti, racionalno korišćenje prirodnih dobara i energije na najpovoljniji način za životnu sredinu, kao osnovni uslov zdravog i održivog razvoja.

Cilj ovog Zakona je zaštita životne sredine, zaštita života i zdravlja ljudi, biljnog i životinjskog svijeta, pejzažne i biološke raznovrsnosti, očuvanje ekološke stabilnosti, zaštita i poboljšanje kvaliteta pojedinih segmenata životne sredine, zaštita ozonskog omotača i ublažavanje klimatskih promjena, zaštita i obnavljanje kulturnih i estetskih vrijednosti pejzaža, sprječavanje i smanjenje zagađenja životne sredine, održivo korišćenje prirodnih resursa, racionalno korišćenje energije i podsticanje upotrebe obnovljivih izvora energije, poboljšanje narušene prirodne ravnoteže i ponovno uspostavljanje njenih regenerativnih sposobnosti, uklanjanje posljedica zagađenja životne sredine, ostvarivanje održive proizvodnje i potrošnje, održavanje količine i kvaliteta prirodnog bogatstva i sprečavanje ugrožavanja i rizika za životnu sredinu.

Zakonom su propisana i dokumenta održivog razvoja i zaštite životne sredine, nacionalni plan za posebne oblasti životne sredine, utvrđene su obaveze i odgovornost pravnih i fizičkih lica za štetu u životnoj sredini, nadzor, kao i izvor sredstava za finansiranje zaštite životne sredine.

2. OPIS POSTOJEĆEG STANJA ŽIVOTNE SREDINE

2.1. Prirodni uslovi

Karta pogodnosti terena za urbanizaciju predstavlja završni sintezni dokument Elaborata seizmičke mikrorejonizacije sa preporukama za urbanističko planiranje i projektovanje.

Glavni kriterijumi za zoniranje bili su:

- nagib terena
- dubina do maksimalnog nivoa podzemne vode
- stabilnost terena
- nosivost terena
- seizmičnost.

Područje obuhvata Plana pripada kategorijama terena IIc i IId.

IIc

Litološki sastav:	Glina pjeskovita, oštrougaoni do zaobljeni šljunak i pijesak (al, Pr), oštrougaono kršje i rijetki odlomci s promjenljivim sadržajem gline-drobina (dl).
Nagib terena:	$\varphi = 0^\circ - 10^\circ$
Dubina do vode:	d = 1,5 – 4,0 m
Stabilnost terena:	uslovno stabilan (podložan denudaciji i razvoju erozionih procesa)
Nosivost terena:	12 - 20 N/cm ² (podložan diferencijalnom sleganju)
Seizmičnost:	Zona C2 Q _{max} 0,20 (g) K _s 0,10 (MCS) IX

IIIa

Litološki sastav:	Krečnjaci (E1,2), krečnjaci s rožnjacima, dolomitični krečnjaci i dolomiti (K2,J,T2-3)
Nagib terena:	$\varphi = 20^\circ - 30^\circ$
Dubina do vode:	4,0 m
Stabilnost terena:	stabilan
Nosivost terena:	20 N/cm ²
Seizmičnost:	Zona B3 Q _{max} 0,12 (g) K _s 0,06 (MCS) VIII

III f

Litološki sastav:	Oštrobridno kršje i krupnozrni oštrobridni pijesak sa malo glinovitog praha i rijetkih odlomaka (pr), prašinasta glina do glinoviti prah s podređenim udjelom pijeska (m, fl)
Nagib terena:	$\varphi = 0^\circ - 10^\circ$
Dubina do vode:	0-1,5 m
Stabilnost	stabilan
Nosivost terena:	$< 7 \text{ N/cm}^2$
Seizmičnost:	Zona D Qmax 0,26 (g) Ks 0,13 (MCS) IX

IV b

Litološki sastav:	Siltit glinoviti u izmjeni s pješčenjacima (E2,3), laporoviti vapnenac, i glinoviti lapor (K2-E), rožnjaci, siliticirani vapnenci i lapor (K1)
Nagib terena:	$\varphi = 30^\circ$
Dubina do vode:	0-4,0 m
Stabilnost terena:	stabilan
Nosivost terena:	20 N/cm^2
Seizmičnost:	Zona B3 Qmax 0,12 (g) Ks 0,06 (MCS) IX

2.2. Seizmičke karakteristike

zona	a_{max} [g] $t = 50q$	k_s	intenzitet (MCS)	karakteristične osobine seizmičkih zona i podzona	V_p [m/sek]	V_s [m/sek]	Y [kN/m ³]
C2	0,20	0,10	IX	- sitni i krupnoklastični sediment – fliš – gornji eocen do oligocen;	1300-2500	450-1000	19-21
				- aluvijalni nanosi;	1100-1700	200-500	17-19
C3	0,24	0,12	IX	- deluvijalni nanosi;	900-1900	350-550	18-21

2.3. Stabilnost i nosivost terena

Stabilnost terena: Područje zahvata Plana pripada stabilnim i uslovno stabilnim terenima. To su područja izgrađena od čvrstih glinovitih stijena, s njihovim rastrošenim ili deponovanim pokrivačem i na kojima, u prirodnim uslovima, nisu zabilježene pojave nestabilnosti.

STABILAN TEREN - tereni u kojima prirodni faktori i ljudska djelatnost ne mogu poremetiti ili bitno smanjiti stabilnost.

USLOVNO STABILAN TEREN - uslovno stabilni tereni podliježu pojavi i razvoju fizičko-geoloških procesa pa je prije izvođenja inženjerskih radova potrebno izvršiti detaljna istraživanja da ne bi došlo do intenziviranja ovih procesa, što bi ove terene moglo učiniti nestabilnim.

Nosivost terena: nosivost 12 – 20 N/cm², vezana je, uglavnom, za grupu poluvezanih naslaga, u čijem sastavu preovladavaju pjeskovita glina, odlomci i blokovi krečnjaka; geološki, to su kvartne tvorevine, kosolidovan sipar, krečnjačke breče, konglomerati i dijelovi aluvijalnih naslaga.

Sve ove vrijednosti date su načelno jer se nosivost terena mora eksperimentalno utvrditi od lokacije do lokacije, prilikom projektovanja objekata.

2.4. Reljef i morfologija

Analizom morfoloških karakteristika područja, može se uočiti da je reljef je prilično ujednačen. Nagib terena se kreće od 0° – 5° u dijelu između Njivičkog puta i Jadranske magistrale, te $>30^{\circ}$ u dijelu zahvata iznad Njivičkog puta.

2.5. Meteorološke i klimatske karakteristike

Mjerenja i osmatranja meteoroloških i klimatskih faktora vrše se u meteorološkoj stanici Herceg Novi. Opsta karakteristika ovog bazena je njegova otvorenost prema južnom sektoru u pravcu otvorenog mora. Ova karakteristika i visoki planinski lanac prema sjeveru daju posebno obilježje ovom bazenu, koji se u klimatološkom pogledu bitno razlikuje od lokacija na otvorenom dijelu Crnogorskog primorja i Tivatskog zaliva.

Temperatura vazduha: Najniža srednja mjesečna temperatura je u januaru mjesecu i iznosi 8° - 9° C, a najviša srednja mjesečna temperatura je u avgustu sa 24° - 25° C.

U Herceg Novom ima prosječno godišnje 105 dana sa temperaturom preko 25° C i 33 dana sa temperaturom preko 30° C, dok samo 3,3 dana prosječno godišnje, temperatura pada ispod 0° C.

U pojedinim mikrolokalitetima (Topla), vrijednost navedenih prosjeka je viša i po nekoliko $^{\circ}$ C.

Godišnja suma ljetnjih dana za Herceg Novi iznosi 104,7, a tropskih 32,9, što znači da je skoro svaki treći dan u godini ljetnji, a da je je više od 30 dana u godini tropskih, sa temperaturom većom od 30° C.

Broj dana sa mrazom je neznatan, 3,3 dana godišnje.

Visoke ljetnje temperature u Bokokotorskom zalivu su posljedica golih krečnjačkih stijena, koje se u ljetnjim mjesecima jako zagrijavaju, a visoko zaleđe štiti od hladnih prodora.

Oblačnost: Prosječna godišnja oblačnost je prilično visoka, tako da srednja mjesečna i godišnja oblačnost u 1/10 pokrivenog neba iznosi 5/10.

Najviše oblačnih dana ima u novembru, a najmanje u avgustu. Učešće vedrih dana je suprotnooblačnosti, tako da imamo sljedeći odnos prosječno godišnje vedrih 101,8 dana, a oblačnih 102,8 dana.

Najveći broj oblačnih dana je u novembru, a najmanji u avgustu mjesecu.

Insolacija: Trajanje osunčanosti se kreće oko 2430 sati u prosjeku godišnje ili 6,6 sati na dan.

Mjesec juli ima najviši prosjek sa 11,5 časova na dan, a decembar i januar najmanji, sa 3,1 časova na dan.

Ovo je izuzetno važna fenološka i klimatološka pojava, koja utiče na vegetaciju, na stasavanje i dozrijevanje plodova i na povećanje kvaliteta i arome voća i povrća, a posebno mediteranskih kultura.

Padavine: Obilne padavine koje su poznata karakteristika ovog područja, rezultat su izraženih uslova reljefa. Prisustvo visokih planinskih vijenaca u neposrednom zaleđu, uslovljava izdizanje vazdušnih masa, kondenzaciju i obilne padavine, tako da su Crkvice poznate kao mjesto sa najviše padavina u Evropi.

Broj dana sa padavinama većim od 1 mm, u Herceg Novom iznosi 128 godišnje, maksimum je u Novembru, a minimum u julu. Srednja godišnja količina vodenog taloga iznosi 1990 mm.

Karakteristike vjetrova: Opsta godišnja karakteristika je pojava velikog procenta tisina (41%), a tokom sezone kreće se od 35% zimi do 47% ljeti. Najučestaliji godišnji smjerovi su E-SE-NW, koji su zastupljeni sa po 10-12% dok su ostali znatno manje učestalosti oko 5%. Za utvrđivanje karakteristike vjetrova na području Herceg Novog, raspolagalo se rezultatima mjerenja vjetrova na meteorološkoj stanici Herceg Novi, u periodu od 1981 do 1995. godine. Vjetrovi iz pravca SE su takođe karakteristični za južni Jadran pa su i njihove karakteristike važne za analizu. S obzirom da se meteorološka stanica Herceg Novi nalazi u zalivu, bilo je potrebno provjeriti da li su karakteristike vjetrova iz sektora SSE slične onima koje su izmjerene na stanicama koje su direktno izložene vjetrovima sa otvorenog mora. Zbog toga je za pravce vjetrova S, SSE i SE izvršeno upoređenje vrijednosti maksimalnih brzina vjetrova i učestalosti za stanice Herceg Novi, Bar i Budva.

2.6. Vegetacija

Područje obuhvaćeno predmetnim DUP-om (Izmjene i dopune) obuhvata veoma specifični dio Herceg Novske opštine na kom se izdvajaju se dvije zone vegetacije uslovljene morfologijom terena i pedološkim sastavom zemljišta. Dio prostora je na jako strmom terenu (na nekim mjestima skoro vertikalnom) koji uslovljava izgled i sastav vegetacijskog pokrivača, dok je drugi dio na aluvijalnom ravnom terenu duž rijeke Sutorine i njenog ušća.

Prostor koji je obuhvaćen izradom ovog DUP-a generalno pripada vegetacijskoj asocijaciji *Orno-Quercetum ilicis*, zajednici zimzelenog hrasta. Pod uticajem čovjeka prvobitna zajednica postepeno je nestajala i

danas na strmim obroncima brda postoje samo njeni degradacioni stadijumi - garig i kamenjar. Pored toga, u ljetnjim mjesecima česti su požari koji takođe utiču na sastav i izgled vegetacijskog pokrivača.

GUP-om iz 1982 dio površina je izdvojen kao „ekološki koridori soliternog zelenila“ u dijelu aluvijalne ravni, što označava grupaciju stabala topola (*Populus*) sađenih u cilju stvaranja vjetrozaštitnog pojasa. Od tada zasadenih stabala ostala je samo navedena grupacija čija veličina je impresivna. Takođe ovim GUP-om je veliki dio površina predviđen za gradsko zelenilo.

Zajednica *Orno-Quercetum ilicis* je kserotermna, zimzelena zajednica hrasta česmine čiji vegetacioni period traje 7-8 mjeseci što se odražava na bujnosti ove vegetacije, koju znatnije poremeti samo sušni ljetnji period. Njen osnovni floristički sastav je: *Quercus ilex* (česmina), *Fraxinus ornus* (jasen), *Olea oleaster* (maslina), *Laurus nobilis* (lovorika), *Myrtus communis* (merslin) *Viburnum tinus* (lemprika), *Rosa sempervirens* (divlja ruža), *Carpinus orientalis* (grabić), *Ostrya carpinifolia* (crni grab), *Arbutus unedo* (magineja), *Pistacia lentiscus* (tršlja),...

Dio područja obuhvaćenog ovim planom su površine koje su se koristile za poljoprivrednu proizvodnju. Na njima su se gajile jagode, kupus, kelj i dr vrste povrća. Međutim, poljoprivredna proizvodnje zamrla je prije dvadesetak godina, ekspropisano zemljište je vraćeno vlasnicima, koji nisu zainteresovani za ovu vrstu aktivnosti. Ove površine su zakorovljene, a duž toka Sutorine kao i duž kanala nalazi se prirodna vegetacija koje se karakteriše prisustvom konopljike (*Vitex agnus castus*), drače (*Rubus hirsutus*), ...

Zelenilo oko objekata individualnog stanovanja zauzima najveći procenat od ukupne površine pod zelenilom na području zahvata.

Floristički sastav je raznolik: sve vrste palmi (*Phoenix*, *Washingtonia*, *Chamearpos*,...), oleanderi (*Nerium oleander*), lovorike (*Laurus nobilis*), magnolije (*Magnolia grandiflora*), *Pinus pinea* (pinija), bogumile (*Bougainvillea spectabilis*), kivi (*Actinidia sinensis*), i mnoge druge.

2.7. Kvalitet vazduha

Donošenjem Pravilnika o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha („Sl. list CG“, br. 21/11) propisan je način praćenja kvaliteta vazduha i prikupljanje podataka, kao i referentne metode mjerenja, kriterijumi za

postizanje kvaliteta podataka, obezbjeđivanje kvaliteta podataka i njihova validacija.

Kontrola i praćenje kvaliteta vazduha vrši se radi ocjenjivanja, planiranja i upravljanja kvalitetom vazduha. Analiza dobijenih rezultata služi kao osnov za predlaganje mjera za poboljšanje i unaprjeđenje kvaliteta vazduha.

Godišnji izvještaj je izrađen na osnovu prikupljenih i obrađenih podataka iz Izvještaja programa kontrole kvaliteta vazduha Crne Gore u 2012. godini, koji je realizovan u skladu sa Programom monitoringa za 2012. godinu.

Ocjena kvaliteta vazduha vršena je u skladu sa Uredbom o utvrđivanju vrste zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list CG“, br. 45/08, 25/12).

U skladu sa Uredbom o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha („Službeni list CG“, br. 44/10 i 13/11), teritorija Crne Gore podijeljena je tri zone, koje su određene preliminarnom procjenom kvaliteta vazduha u odnosu na granice ocjenjivanja zagađujućih materija na osnovu dostupnih podataka o koncentracijama zagađujućih materija i modeliranjem postojećih podataka. Granice zona kvaliteta vazduha podudaraju se sa spoljnim administrativnim granicama opština koje se nalaze u sastavu tih zona. Opština Herceg Novi pripada Zoni održavanja kvaliteta vazduha.

Program monitoringa vazduha u 2013. godini nije obuhvatio mjerenje imisije zagađujućih materija u vazduhu za područje Opštine Herceg Novi.

2.8. Kvalitet zemljišta

Maksimalno dozvoljene količine opasnih i štetnih materija u zemljištu, koje mogu da dovedu do njegovog zagađenja, a koje nastaju nepravilnom upotrebom mineralnih đubriva i sredstava za zaštitu bilja od strane pravnih i fizičkih lica kao i ispuštanjem otpadnih materija iz raznih izvora, su određene u Pravilniku o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG“, br. 18/97).

Tabela 2.8/1 *Maksimalno dozvoljene količine (MDK) opasnih i štetnih materija, prema Pravilniku*

Red. br.	Element	Hem. oznaka	MDK u zemljištu mg/kg zemlje
1.	Kadmijum	Cd	2
2.	Olovo	Pb	50
3.	Živa	Hg	1,5
4.	Arsen	As	20
5.	Hrom	Cr	50
6.	Nikal	Ni	50
7.	Fluor	F	300
8.	Bakar	Cu	100
9.	Cink	Zn	300
10.	Bor	B	5
11.	Kobalt	Co	50
12.	Molibden	Mo	10

Tabela 2.8/2 *Maksimalno dozvoljene količine (mg/kg zemlje) toksičnih i kancerogenih materija u zemljištu, prema Pravilniku*

Red. br.	Toksične i kancerogene materije	Oznaka	MDK u zemljištu mg/kg zemlje
1.	policiklične aromatične ugljovodonike	PAHS	0,6
2.	polihlorovane bifenile i terfenile (za svaki od kongenera: 28, 52, 101, 118, 138, 153 i 180)	PCBs, PTC	0,004
3.	organokalajna jedinjenja	TVT, TMT	0,005

U cilju određivanja kvaliteta zemljišta, odnosno utvrđivanja sadržaja opasnih i štetnih materija u zemljištu u toku 2013. godine, izvršeno je uzorkovanje i analiza zemljišta u 10 gradskih naselja u Crnoj Gori, od toga na dječijim igralištima u 4 opštine. U ovim uzorcima je izvršena analiza na moguće prisustvo neorganskih materija (kadmijum, olovo, živa, arsen, hrom, nikal, fluor, bakar, molibden, bor, cink i kobalt) i organskih materija (policiklični aromatični ugljovodonici, polihlorovani bifenili, PCB kongeneri, organokalajna jedinjenja, triazini, ditiokarbamati, karbamati, hlorfenoksi i organohlorni pesticidi). Uzorci zemljišta u blizini trafostanica ispitivani su na mogući sadržaj PCB i na određenim lokacijama dioksina i furana. Rezultati ispitivanja su upoređivani sa maksimalno dozvoljenim koncentracijama (MDK) normiranim Pravilnikom o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG“, br. 18/97).

U 2013. godini nije nisu vršenja mjerenje kvaliteta zemljišta za područje Opštine Herceg Novi.

2.9. Opis postojećeg stanja životne sredine i njenog mogućeg razvoja, ukoliko se Izmjene i dopune Detaljnog urbanističkog plana „Stara Banja – Igalo“ ne realizuju

Neplanskom izgradnjom objekata može se narušiti prirodni pejzaž u zahvatu Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168. Time bi započelo ugrožavanje sadašnjeg stanja životne sredine kroz:

- narušavanje pejzaža,
- uticaj na bioraznolikost,
- smanjenje prirodnih zelenih površina,
- povećanje zagađenja voda priobalnog mora,
- opterećenje infrastrukture u zahvatu plana u susjednim područjima.

Izgradnjom novih objekata uništavaju se zelene površine, što na određenim lokalitetima može dovesti do nestanka pojedinih biljnih i životinjskih vrsta i time do smanjenja bioraznolikosti.

Izgradnjom novih objekata se uništavaju zelene površine pokrivene za crnogorsko primorje specifičnom zelenom makijom, što na određenim lokalitetima može dovesti do nestanka pojedinih biljnih i životinjskih vrsta i time do smanjenja bioraznolikosti.

Izgradnjom novih objekata za stanovanje povećava se broj stanovnika koji će povremeno ili stalno boraviti na predmetnom području, što uzrokuje povećanje količine čvrstog komunalnog otpada koji, ukoliko se nekontrolirano odlaže, zagađuje zemljište i vode (površinske, podzemne i vode priobalnog mora). Porastom broja stanovnika povećavaju se i količine komunalnih (fekalnih) otpadnih voda. Kako u predmetnom području ne postoji sistem javne kanalizacije, otpadne vode bi se odlagale u individualne septičke jame, koje su uglavnom propusne. Iz septičkih jama otpadne vode se procjeđuju u okolno tlo i mogu doći na površinu zemlje, ili u površinske vode i more i tako ih zagađiti.

3. IDENTIFIKACIJA PODRUČJA ZA KOJA POSTOJI MOGUĆNOST DA BUDU IZLOŽENA ZNAČAJNOM RIZIKU

3.1. Prethodna procjena uticaja pri izgradnji i eksploataciji planiranih objekata

Pri realizaciji projektom predviđenih građevinskih i infrastrukturnih objekata mogu se ostvariti emisije i koncentracije zagađujućih materija koje mogu negativno uticati na postojeće stanje životne sredine. Kvantifikacija uticaja, na ovom nivou projekta, odnosno DUP-a, urađena je na bazi dosadašnjih saznanja i iskustva Obradivača i istu treba shvatiti kao “grubu” procjenu i moguće korisnu pri daljoj razradi projekta, odnosno sledećih nivoa projektovanja.

Pravu procjenu uticaja moguće je dati nakon izrade projekata za planirane objekte i sadržaje a to znači u Elaboratu o procjeni uticaja konkretnih projektovanih objekata na životnu sredinu.

3.1.1. Prethodna procjena uticaja pri izgradnji planiranih objekata

Na osnovu planiranih sadržaja na u okviru Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 i raspoloživih podataka očigledno je da će osnovni izvor zagađenja pri realizaciji projektovanih objekata biti mašine sa kojima se izvode zemljani radovi, te manipulacija sa otkopanim količinama stjenske mase (utovar, transport i deponovanje). Obzirom na veliki broj građevinskih i infrastrukturnih objekata potrebno je izvršiti znatan obim zemljanih radova pri iskopu: temelja planiranih objekata, kanala za vodovod, atmosfersku i fekalnu kanalizaciju, telekomunikacionu kanalizaciju, električne kablove, na izradi saobraćajnica, pješačkih staza itd.

Za ove radove, obzirom da se istovremeno neće izvoditi svi objekti procijenili smo potrebu za sledećom mehanizacijom koja može obezbijediti značajne učinke. Predlog obima mehanizacije i emisije zagađujućih materija nastale njihovim radom date su u tabeli 3.1.1/1.

Tabela 3.1.1/1. Emisija gasova iz motora građevinskih mašina

Vrsta opreme	Snaga motora KW	Količina izduvnih gas.m ³ /s	Ukupna emisija gasova m ³ /s pri njihovom sadržaju u izduvnom gasu u % za SUS motore				
			CO ₂	CO	NO _x	SO ₂	Aldehidi
Buldozer	221(1)	0.154	0.0154	0.0017	0.00015	0.00002	0.0000003
Utovarivač	184(1)	0.128	0.0128	0.00143	0.000128	0.000018	0.0000002
Bager	112(1)	0.078	0.0078	0.00087	0.000078	0.000011	0.0000001
Kamion	213(2)	0.298	0.0298	0.00036	0.000118	0.000118	0.0000058

- (1) označava broj angažovanih mašina

Na osnovu izloženog može se zaključiti da emisije izduvnih gasova angažovanih mašina nisu takvog intenziteta da bi negativno uticale na životnu sredinu.

Radom ovih mašina, na manipulaciji sa stijenskim materijalom pored emisija gasova nastalih sagorjevanjem pogonskog goriva, emitovaće se i prašina. Intenzitet emisije datih mašina pored karakteristika stijenskog materijala zavisi i od brzine i pravca vjetra u momentu rada.

Naravno, pri radu ovih mašina emituje se i buka. Generisani nivo buke radom ovih mašina, u uslovima njihovog istovremenog rada, dat je u tabeli 3.1.1/2.

Tabela 3.1.1/2. Proračun rastojanja do dozvoljenog noćnog nivoa buke u zatvorenim stambenim prostorijama

<i>Vrsta opreme</i>	<i>Nivo buke u dB(A)</i>	<i>Udaljenost u m do dozvoljenog nivoa noćne buke od 40dB(A)</i>
<i>Buldozer</i>	99	
<i>Utovarivač</i>	92	
<i>Bager</i>	94	
<i>Kamion</i>	90	
<i>Ukupni nivo buke</i>	<i>100.1</i>	<i>152.7</i>

Očigledno je da se buka većeg nivoa od dozvoljenog za noćne uslove propisane za boravišne prostorije (40 dB) očekuje na rastojanju do 152,7 m od radilišta, u uslovima slobodnog prostiranja zvuka. Dakle, i u uslovima kada bi se na radilištu radilo i noću ukupni nivo buke na rastojanju većem od 152,7 m ne bi prelazio zakonom dozvoljeni nivo.

Potrebno je naglasiti da se procjenjivani nivo odnosi na istovremeni rad svih mašina. Teško je očekivati da se takvi uslovi ostvaruju u dužem vremenu rada. To znači da su pri prethodnoj procjeni uzeti ekstremni slučajevi, odnosno da nivoi zagađenja mogu biti i znatno niži a shodno tome i uticaj na kraćim rastojanjima.

3.2. Identifikacija područja za koja postoji mogućnost da budu izložena značajnom riziku

Izvršena je identifikaciju područja za koja postoji mogućnost da budu izložena značajnom riziku i karakteristike životne sredine u tim područjima, kao i sagledan i postojeći problemi u pogledu životne sredine u vezi sa planom, uključujući naročito one koje se odnose na oblasti koje su posebno značajne za životnu sredinu, kao što su staništa divljeg biljnog i životinjskog svijeta sa aspekta njihovog očuvanja, posebno zaštićena područja i morsko dobro.

Mogući negativni uticaji na životnoj sredini u zahvatu Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 su:

- Uticaj na biljni i životinjski svijet, staništa i biodiverzitet (sječa vegetacije, buka, zahvat u morsko dno, ugrožavanje staništa)
- Uticaj na kvalitet života lokalnog stanovništva
- Uticaj na zemljište (rizik od erozije i zagađenja zemljišta)
- Uticaj na vode (emisije u površinske vode i more, otpadne komunalne vode)
- Uticaj na vazduh
- Uticaj na pejzaž (uticaj na pejzažne strukture i vizure)
- Upravljanje otpadom (stvaranje komunalnog, građevinskog, opasnog i drugih vrsta otpada)

4. POSTOJEĆI PROBLEMI ŽIVOTNE SREDINE U VEZI SA PLANOM

Na osnovu korišćene postojeće i urađene planske dokumentacije, terenskih opservacija i dosadašnjeg iskustva obrađivača na procjeni uticaja moguće je ukazati na uticaje koji su evidentni u postojećem stanju kao i na uticaje ukoliko se ostvari predmetni planski dokument.

Postojeće stanje životne sredine za široki prostor predmetne lokacije i same lokacije detaljno je obrađen u poglavlju 2.

Negativni uticaji, ograničenog trajanja, mogu se očekivati u toku izgradnje planiranih objekata i potrebne infrastrukture. Ti negativni uticaji su: prašina, izduvni gasovi i buka od rada građevinskih mašina pri izvođenju zemljanih i drugih građevinskih radova. Procjenu količina i koncentracija zagađujućih materija, nivo buke moguće je, sa značajnom vjerovatnoćom tačnosti dati u Elaboratu o procjeni uticaja koji će pratiti sledeći nivo projektovanja.

Za dogledno vrijeme trajno je izgubljena površina zemljišta koja predstavlja površinu za stanovanje male gustine, stanovanje, turizam, sport i rekreaciju i zelene površine.

Rješavanje pitanja unapređenja vodosnabdijevanja, kao i razvoja fekalne i atmosfere kanalizacione mreže uticaće na značajno unapređenje životne sredine u odnosu na postojeće stanje. Fekalni kanalizacioni sistem omogućiće da se na tehnički ispravan način priključe svi objekti, odnosno prihvati svih upotrebljenih voda, njihov tretman i konačnu dispoziciju.

5. OPŠTI I POSEBNI CILJEVI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

5.1. Opšti ciljevi zaštite životne sredine

Definisani Zakonom o životnoj sredini:

- zaštita zdravlja ljudi, očuvanje prirodne cjelovitosti, raznovrsnosti i kvaliteta ekosistema, genofonda životinjskih i biljnih vrsta, prirodnih pejzaža i prostornih vrijednosti, kulturne baštine i dobara koje je stvorio čovjek;
- obezbjeđenje uslova za održivo upravljanje živom i neživom prirodom, poboljšanje narušene prirodne ravnoteže i ponovno uspostavljanje njenih regeneracijskih sposobnosti, kao i sprečavanje opasnosti i rizika po životnu sredinu;
- integracija subjekata i prioriteta nacionalne politike zaštite životne sredine u okvire međunarodne saradnje pružajući doprinos rješavanju regionalnih i globalnih problema zaštite životne sredine.
- očuvanje posebnih prirodnih vrijednosti u područjima gdje je visok stepen očuvanosti vazduha, voda, mora i zemljišta i biodiverziteta.

5.2. Posebni ciljevi zaštite životne sredine

Posebni ciljevi:

- Smanjenje emisije u vazduhu u okviru graničnih vrijednosti zagađenja u skladu sa Zakonom o zaštiti vazduha („Sl. list CG“, br. 25/10) i Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list CG“, br. 45/08).
- Smanjenje zagađivanja zemljišta unosom opasnih i štetnih materija na nivo definisan Pravilnikom o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG“, br. 18/97)
- Racionalna potrošnja vode za piće
- Kontrola sakupljanja, ispuštanja i eventualnog tretmana otpadnih voda prema Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG“, 45/08, 9/10 i 26/12)

- Opterećenje životne sredine bukom u okviru dozvoljenih vrijednosti prema Pravilniku o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list CG“ br. 60/11)
- Upravljanje otpadom u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 64/11) i Lokalnim planom upravljanja otpadom.

6. MOGUĆE I ZNAČAJNE POSLEDICE PO ZDRAVLJE LJUDI I ŽIVOTNU SREDINU

6.1. Stanovništvo

Primjena Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 dovešće do promjene u broju i strukturi stanovništva u ovoj zoni. Promjena se ogleda u povećanju broja stalnog stanovništva, turista koji će koristiti usluge planiranih objekata na ovoj lokaciji, kao i broja zaposlenih koji će raditi u objektima. Turistički sadržaji sa uslugama smještaja i ishrane načelno su predviđeni kod svih –postojećih i planiranih – individualnih stambenih objekata.

U toku izvođenja radova na objektima koji su planirani za izgradnju u zoni Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 doći će do emisije produkata sagorijevanja goriva iz mehanizacije koja će biti angažovana na izvođenju radova, kao i do povećanog nivoa buke i vibracija, koje su privremenog karaktera.

Obzirom na namjenu ove lokacije u toku funkcionisanja planiranih objekata neće se javljati buka koja bi mogla imati značajnijeg uticaja na okolinu.

6.2. Biološka raznovrsnost, flora i fauna

Primjena Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 neće imati značajnijih negativnih uticaja na bioraznolikost, floru i faunu, zaštićena područja, kao ni na zaštićene ili ugrožene vrste, ili njihova staništa, ili ekološki osjetljiva područja.

6.3. Zemljište

Što se fizičkih uticaja na zemljište tiče (promjena lokalne topografije, erozija tla, klizanje zemljišta i slično) realizacijom Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 neće doći do njihove promjene. Naime, ove zona nalazi se na terenu koji neće dovesti do topografskih promjena, erozije tla i klizanja zemljišta.

Neadekvatno odlaganje otpada (čvrsti komunalni otpad, građevinski šut i materijal iz otkopa) i ispuštanje netretiranih otpadnih voda može dovesti do devastacije zemljišta prilikom izvođenja i funkcionisanja projekata u

predmetnoj zoni.

6.4. Vode

Neadekvatno odlaganje otpada (čvrsti komunalni otpad, građevinski šut i materijal iz otkopa) i ispuštanje netretiranih otpadnih voda može dovesti do zagađenja voda (rijeka Sutorina i priobalno more) u toku izvođenja i funkcionisanja planiranih objekata u predmetnoj zoni.

Ovo je veoma značajno, obzirom da se radi o priobalnom prostoru Bokokotorskog zaliva, tako da je postupak zaštite rijeke Sutorine i mora od velike važnosti.

6.5. Vazduh

Izgradnjom planiranih objekata za prostor Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168, za iskopavanje temelja i ostalih zemljanih radova biće angažovana građevinska operativa (bager, buldozer, utovarna lopata i kamioni za odvoz otkopanog materijala). Uticaji na vazduh u ovoj zoni su posledica emisije izduvnih gasova i prašine u toku izvođenja radova na planiranim objektima.

6.6. Kulturno nasleđe i zaštićena područja

U ovoj zoni nema zaštićenih prirodnih i kulturnih dobara, ali je neophodno izdvojiti dva objekta koja posjeduju kulturne vrijednosti (trasa stare uskotračne željezničke pruge i stara austrougarska karaula).

Planom se predviđa sanacija objekta karaule kao i uređenje trase nekadašnje pruge, a na osnovu konzervatorskih uslova koje će izdati Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture Kotor.

Vrijednost stare austrougarske karaule je narušena neadekvatnom dogradnjom. Preporuka plana je da se dograđeni dio objekta rekonstruiše i svojim izgledom prilagodi očuvanom dijelu karaule, a na osnovu uslova koje će izdati Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture u Kotoru.

Prilikom izdavanja uslova za izgradnju objekata u zahvatu plana kao i pri razradi projektne dokumentacije istih, neophodno je voditi računa o ne narušavanju vizura prema navedenim objektima, kao i prema crkvi Sv.

Preobraženija koja se nalazi u neposrednoj blizini zahvata predmetnog plana, kako bi se naglasila i očuvala njihova arhitektonska i kulturna vrijednost, te dominantna uloga u prostoru.

Prema tome realizacija Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 neće imati uticaja navedene kulturne objekte i njihovu okolinu.

6.7. Karakteristike pejzaža

Realizacijom Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 neće biti uticaja na karakteristike pejzaža obzirom na namjenu zone.

6.8. Vrednovanje pojedinačnih uticaja

Identifikovani mogući uticaji (od 6.1. do 6.7) su pojedinačno vrednovani da bi se utvrdio njihov značaj. Vrednovanje je izvršeno primjenom indikatora koji su ranije utvrđeni iz postavljenih opštih i posebnih ciljeva zaštite životne sredine.

Za određivanje značaja uticaja na životnu sredinu korišćena je sljedeća kvalitativna skala:

- ++ vrlo pozitivan uticaj
- + pozitivan uticaj
- 0 uticaja nema, ili je neznatan
- negativan uticaj
- vrlo negativan uticaj

Kriterijum uticaja	Značaj uticaja
1. Stanovništvo	
Povećanje ili smanjenje postojećeg nivoa buke u stambenim zonama	0
Povećanje koncentracije prašine u toku izvođenja radova	-
Povećanje koncentracije izduvnih gasova u toku izvođenja radova	-
Vodosnabdijevanje područja	+
Neadekvatno odlaganje otpada	-
Ispuštanje netretiranih otpadnih voda u području	-
2. Biološka raznovrsnost, flora i fauna	
Smanjenje broja vrsta (tj. smanjenje bioraznolikostii)	0

Uticaj na floru i faunu	0
Uticaj na zaštićena područja i na zaštićene ili ugrožene vrste	0
3. Zemljište	
Fizički uticaji na zemljište	0
Neadekvatno odlaganje otpada	--
Ispuštanje netretiranih otpadnih voda	--
4. Vode	
Neadekvatno odlaganje otpada	--
Ispuštanje netretiranih otpadnih voda	--
5. Vazduh	
Emisija izduvnih gasova u toku izvođenja radova	-
Emisija prašine u toku izvođenja radova	-
Frekvencija automobila na putevima	0
6. Kulturno nasljeđe i zaštićena područja	
Narušavanje kulturno-istorijskih dobara	0
Narušavanje arheoloških nalazišta	0
7. Karakteristike pejzaža	
Narušavanje pejzaža i postojećih građevina	0

7. MJERE PREDVIĐENE U CILJU SPREČAVANJA, SMANJENJA I OTKLANJANJA NEGATIVNOG UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Cilj utvrđivanja mjera zaštite životne sredine u okviru zahvata Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 jeste da se nabroje konkretne mogućnosti eliminacije ili redukcije uticaja potencijalnih zagađivača na životnu sredinu.

Na operativnom planu, stalnim upoređenjem analiza i projektovanja, neophodno je definisati termine za provjeru koji bi omogućili, da se na projektnom planu, sa jedne strane, iskoriste informacije vezane za životnu sredinu, a sa druge da se utvrdi usklađenost predviđenih rješenja sa ekološkim zahtjevima.

U cilju zaštite životne sredine neophodno je pridržavati se važećih zakonskih propisa i normativa, a kojima su obuhvaćena sledeća područja: zaštita od zagađenja zemljišta, vazduha i voda, zaštita od buke, zaštita prirodnih i ambijentalnih vrijednosti i upravljanje otpadom.

7.1. Mjere zaštite vazduha

U cilju sprječavanja i smanjenja zagađivanja vazduha i poboljšanje kvaliteta vazduha preduzimaju se sljedeće mjere u skladu sa Zakonom o zaštiti vazduha („Sl. list CG“, br. 25/10):

- utvrđivanje graničnih vrijednosti emisija iz stacionarnih izvora i pokretnih izvora zagađivanja;
- utvrđivanje graničnih vrijednosti pojedinih zagađujućih materija u određenim proizvodima;
- utvrđivanje maksimalnih nacionalnih emisija za pojedine zagađujuće materije;
- postepeno smanjivanje upotrebe supstanci koje oštećuju ozonski omotač;
- ostale mjere za sprječavanje i smanjenje zagađenja.

Na ovom području kao izvor zagađenja prisutan je motorni saobraćaj. Obzirom da se u zahvatu Studije predviđa odvijanje motornog saobraćaja realno je očekivati zagađenje izduvnim gasovima. Da bi se smanjio negativni uticaj istog potrebno je, predvidjeti zaštitno zelenilo duž trase postojećih i planiranih saobraćajnica.

U fazi izvođenja radova na objektima, na izduvnim cijevima svih mašina i vozila postaviti filtere za odvajanje čađi. Tokom izvođenja radova vršiti prskanje vodom zemljišta na lokacijama gdje može doći do povećane emisije prašine.

7.2. Mjere zaštite voda

U zoni Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 nije izgrađena kanalizaciona mreža. Fekalna i atmosferska kanalizacija na prostoru DUP-a treba da se razvija po smjernicama planskih dokumenata.

Kada su otpadne vode u pitanju, tačno je definisano Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG“, br. 45/08, 9/10 i 26/12) koji kvalitet otpadnih voda se može nakon određenog tretmana ispuštati u novoizgrađenu kanalizacionu mrežu. Na osnovu ovoga mora se obezbijediti adekvatan tretman otpadnih voda sa prostora Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 prije njihovog ispuštanja u rijeku Sutorinu ili u more.

7.3. Mjere zaštite zemljišta

Normalnim funkcionisanjem planiranog kanalizacionog sistema i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u predmetnoj zoni onemogućiće se zagađenje zemljišta. Prema tome, neophodno je pratiti i kontrolisati rad postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, stanje cjevovoda i onemogućiti ispuštanje sanitarnih i fekalnih voda u zemljište, bez obzira da li je prethodno izvršeno njihovo prečišćavanje.

U zemljište se smiju ispuštati samo atmosferske vode, čiji kvalitet je u skladu sa Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG“, br. 45/08, 9/10 i 26/12).

Kontrolisanim sakupljanjem, transportom i odlaganjem svih vrsta otpadnih materijala spriječiće se zagađivanje zemljišta.

7.4. Upravljanje otpadom

Komunalni otpad koji se stvara na ovom području mora se sakupljati u odgovarajućim kontejnerima (za selektivno ili neselektivno sakupljanje), a zatim transportovati i odlagati na mjesto njegovog deponovanja. Transport komunalnog otpada na prostoru Opštine Herceg Novi obavlja JP „Čistoća“. U skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom komunalni otpad sa ovog prostora se sakuplja i odvozi u skladu sa propisima.

Druge vrsta otpada koje se generišu potrebno je sakupiti, transportovati i odložiti na predviđenu lokaciju, koju će opredijeliti nadležni organi (državni ili lokalni).

Upravljanje otpadom mora biti u saglasnosti sa Zakonom o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 64/11).

7.5. Mjere zaštite od buke

Buka štetna po zdravlje je svaki zvuk iznad granične vrijednosti koja se utvrđuje posebnim propisom, s obzirom na vrijeme i mjesto nastanka u sredini u kojoj ljudi borave.

Zaštita od buke obuhvata mjere koje se preduzimaju u cilju:

- sprječavanja ili smanjivanja štetnih uticaja buke na zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- utvrđivanja nivoa izloženosti buci u životnoj sredini na osnovu domaćih i međunarodno prihvaćenih standarda;
- prikupljanja podataka o nivou buke u životnoj sredini i obezbjeđivanja njihove dostupnosti javnosti;
- postizanja i očuvanja zadovoljavajućeg nivoa buke u životnoj sredini.

Zaštita od buke postiže se:

- uspostavljanjem sistema kontrole izvora buke;
- planiranjem, praćenjem, sprječavanjem i ograničavanjem upotrebe izvora buke;
- izradom akustičkih karata na bazi jedinstvenih indikatora buke i metoda procjene buke u životnoj sredini;

- izradom akcionih planova kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih mjera zaštite od buke u životnoj sredini.

Mjerama zaštite od buke sprječava se nastajanje buke, odnosno smanjuje postojeća buka na granične vrijednosti nivoa buke.

Mjere zaštite od buke mogu se podijeliti na:

- 1) Normativne mjere:
- 2) Plansko-urbanističke mjere:
- 3) Tehničke mjere:
- 4) Mjere zabrane i privremenog ograničavanja:

Mjere zaštite od buke vezane su za izbor i upotrebu niskobučnih mašina, uređaja, sredstava za rad i transport, a sprovode se primjenom najbolje dostupnih tehnika koje su tehnički i ekonomski isplative.

Aktivnosti u fazi gradnje sprovoditi u predviđenim radnim satima u toku dana (od 7-19 časova), bez produžavanja, da se ne bi uznemirilo lokalno stanovništvo. Obzirom da se radi o primorskom području, to u toku sezone treba potpuno obustaviti radove na izgradnji u zoni zahvata Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168.

Objekti u ovoj zoni moraju biti izgrađeni na način da buka kojoj su izložena lica koja borave u objektu ili njegovoj blizini bude na takvom nivou da ne ugrožava zdravlje ljudi, kao i da obezbjeđuje mir i uslove za odmor i rad.

7.6. Mjere zaštite pejzaža

U fazi građenja, otpad ne gomilati na lokaciji gradnje, već bez rasipanja, utovariti na transportna sredstva i odvesti na odlagalište.

Izbor biljnih vrsta za ozelenjavanje slobodnih površina treba da bude zasnovan na podacima iz Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168

i u skladu sa ekološkim karakteristikama područja i kategoriji buduće zelene površine. Samo tako se mogu pravilno odabrati one biljne vrste koje će u datim uslovima postići najbolju funkcionalnost i ambijentalno se uklopiti u okruženje.

7.7. Mjere očuvanja i zaštite biodiverziteta

Očuvanje biodiverziteta obuhvata zaštitu organizama, njihovih zajednica i staništa, uključujući i očuvanje prirodnih procesa i prirodne ravnoteže unutar ekosistema, uz obezbjeđivanje njihove održivosti.

Biodiverzitet i biološki resursi štite se i koriste na način koji omogućava njihov opstanak, raznovrsnost, obnavljanje i unaprjeđivanje u slučaju narušenosti.

Sanacija i rekultivacija otkrivenih površina sprovodi se neposredno nakon završetka građevinskih radova. Površinski prekrivač mora biti obnovljen. Za sađenje i zatravljenje upotrebljavaće se odgovarajuće autohtone vrste, koje će svojim korijenovim sistemom štititi teren protiv prirodnih sila erozije.

Za ozelenjavanje prostora koristiti vrste drveća, žbunja i penjačica koje su nabrojane u cjelini 1.11.

8. RAZLOZI KOJI SU POSLUŽILI KAO OSNOVA ZA IZBOR VARIJANTNIH REŠENJA

8.1. Varijantna rješenja

Zakonom o strateškoj procjeni uticaja životnu sredinu treba opisati varijantna rješenja na način tako da:

- budu prikazana na način na koji su pripremljena i razmatrana varijantna rješenja za pitanja i probleme vezane za životnu sredinu,
- postoji pripremljeno varijantno rješenje nerealizovanja plana i programa, kao i varijantno rješenje najpovoljnije sa stanovišta zaštite životne sredine,
- budu procijenjeni uticaji varijantnih rješenja na životnu sredinu i izvršeno poređenje,
- budu obrazloženi razlozi za izbor najpovoljnijeg varijantnog rješenja sa stanovišta zaštite životne sredine.

U Izmjenama i dopunama DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 nema varijantnih rešenja, već je prikazano samo jedno rješenje. Na bazi ovoga moguća su samo dva varijantna rješenja:

- rješenje sa sprovođenjem plana,
- rješenje bez sprovođenja plana.

U slučaju varijantnog rješenja sa sprovođenjem plana potrebno je pridržavati se smjernica koje su razrađene u Izmjenama i dopunama DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168. Na bazi ovoga, u ovom dokumentu su prikazane moguće značajne posljedice na zdravlje ljudi i životnu sredinu, uključujući faktore kao što su: stanovništvo, biološka raznovrsnost, flora i fauna, zemljište, vode, vazduh, kulturno nasljeđe i karakteristike pejzaža. Predviđene i opisane mjere zaštite vazduha, mjere zaštite voda, mjere zaštite zemljišta, upravljanje otpadom, mjere zaštite od buke, mjere zaštite pejzaža, mjere očuvanja i zaštite biodiverziteta, u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja negativnih uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Za slučaj varijantnog rješenja bez sprovođenja plana na prostoru koji obuhvata Izmjene i dopune DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 zadržaće se postojeće stanje u predmetnoj zoni.

8.2. Eventualne poteškoće

Pri izradi Strateške procjene uticaja na životnu sredinu Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 postojale su određene poteškoće, kao što su: nepostojanje odgovarajućih informacija o segmentima životne sredine i podaci o mjerenjima parametara za ocjenu kvaliteta životne sredine (kvalitet zemljišta, vazduha i podzemnih voda, nivoa buke) u predmetnoj zoni.

9. PRIKAZ MOGUĆIH ZNAČAJNIH PREKOGRANIČNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Programski sadržaji planirani Izmjenama i dopunama DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168, tako su koncipirani da nijesu emiteri zagađujućih materija ni na lokalnom nivou.

Jednostavno rečeno ne postoji mogućnost zagađenja ni lokalne sredine, a prema tome ni prenosa zagađenja na okolni prostor ili preko granice Crne Gore.

10. OPIS PROGRAMA PRAĆENJA STANJA ŽIVOTNE SREDINE (MONITORING)

U skladu sa Zakonom o životnoj sredini („Sl. list CG, br. 48/08, 40/10 i 40/11), monitoring se vrši sistematskim mjerenjem, ispitivanjem i ocjenjivanjem indikatora stanja i zagađenja životne sredine koje obuhvata praćenje prirodnih faktora, odnosno promjena stanja i karakteristika životne sredine, uključujući i prekogranični monitoring, i to:

- praćenje emisija odnosno kvaliteta životne sredine, vode, mora, zemljišta, biljnog i životinjskog svijeta, te iskorišćavanja mineralnih sirovina;
- praćenje zagađenja životne sredine odnosno emisija u životnoj sredini;
- praćenje uticaja zagađenja životne sredine na zdravlje ljudi;
- praćenje uticaja važnih sektora na segmente životne sredine;
- praćenje prirodnih pojava odnosno praćenje i nadziranje meteoroloških, hidroloških, erozijskih seizmoloških, radioloških i drugih geofizikalnih pojava, koje se sprovodi shodno posebnom propisu;
- praćenje stanja očuvanosti prirode, koje se sprovodi shodno posebnom propisu;
- praćenje stanja buke i otpada, rana najava akcidentnih zagađivanja, kao i preuzetih obaveza iz međunarodnih ugovora;
- praćenje drugih pojava koje utiču na stanje životne sredine.

Kriterijume za određivanje broja i rasporeda mjernih mjesta, mrežu mjernih mjesta, obim i učestalost mjerenja, klasifikaciju pojava koja se prate, metodologiju rada i indikatore zagađenja životne sredine i njihovog praćenja, rokove i način dostavljanja podataka, utvrđuju nadležni organi.

U okviru Strateške procjene uticaja za Izmjene i dopune DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 , program praćenja stanja životne sredine treba usmjeriti na:

- Periodično ispitivanje kvaliteta vazduha u skladu sa „Pravilnikom o emisiji zagađujućih materija u vazduh“ („Sl. list RCG“, br. 25/01).
- Praćenje kvaliteta otpadne vode poslije prečišćavanja, a prije ispuštanja u recipijent u skladu sa „Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja

kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG“, 45/08, 9/10 i 26/12).

- Praćenje kvaliteta površinskih voda (rijeka Sutorina i priobalno more), kao potencijalnog indikatora zagađenja u predmetnoj zoni.

Za sve predložene kontrole potrebno je uraditi Program kontrola koji će pokriti široki spektar efekata na životnu sredinu koji se mogu izmjeriti i upoređivati. Dobijene podatke upisivati i koristiti za informisanje, intervenisanje ili naznake vanredne situacije za određeni segment.

O svim rezultatima mjerenja obavezno se vrši obavještanje javnosti na transparentan način.

11. ZAKLJUČCI

Strateška procjena uticaja na životnu sredinu je postupak kojim se procjenjuju uticaji predloženih planskih rješenja na životnu sredinu. Procjenjivanjem uticaja planskih rješenja definišu se mjere za ograničavanje ili otklanjanje negativnih, a time povećanje pozitivnih uticaja na životnu sredinu, zdravlje i društveno-ekonomski status stanovništva.

Na osnovu izloženih podataka u Strateškoj procjeni uticaja na životnu i detaljno sagledanog postojećeg stanja može se konstatovati sljedeće:

- ukoliko se prilikom realizacije Izmjena i dopuna DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 budu poštovale sve nabrojane mjere zaštite životne sredine neće doći do negativnog uticaja na kvalitet životne sredine, a posebno ne na zdravlje stanovništva,
- neophodno je pridržavati se rješenja u projektnoj dokumentaciji, jer samo na taj način postojeći i planirani objekti predviđeni Izmjenama i dopunama DUP-a „Stara Banja – Igalo“, za UP 122 i 168 neće uticati na pogoršanje kvaliteta životne sredine u samoj zoni, pa ni šire.

ZAKONSKA REGULATIVA

Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata („Sl. list CG“, br. 51/08)

Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG“, br. 80/05)

Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 48/08, 40/10 i 40/11)

Zakon o zaštiti prirode („Sl. list RCG“, br. 51/08, 21/09 i 40/11)

Zakon o zaštiti vazduha („Sl. list CG“, br. 25/10 i 40/11)

Zakon o vodama („Sl. list RCG“, br. 27/07, 32/11 i 47/11)

Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 64/11)

Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl. list RCG“, br. 28/11)

Zakon o zaštiti spomenika kulture (Sl.list RCG br. 47/91)

Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG“, 45/08, 9/10 i 26/12)

Pravilnik o emisiji zagađujućih materija u vazduh („Sl. list RCG“, br. 25/01)

Uredba o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda („Sl. list CG“, br. 2/07)

Uredba o graničnim vrijednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacioniranih izvora („Sl. list CG“, br. 10/11)

Uredba o utvrđivanju vrste zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha (“Sl. list CG”, br.45/08)

Pravilnik o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG“, br. 18/97).

Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini načinu

utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja
štetnih efekata buke („Sl. list CG“ br. 60/11).

PRILOZI